

T. C. MILLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI TEBLİĞLER DERGİSİ

YAYIMLAR DAİRESİ BAŞKANLIĞINCA
15 GÜNDE BİR PAZARTESİ GÜNLERİ ÇIKARILIR

CİLT : 58

4 ARALIK 1995

SAYI : 2444

TALİM VE TERBİYE KURULU BAŞKANLIĞINDAN

Karar Sayısı : 353

Karar Tarihi : 1.11.1995

Konu : Millî Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Kurumları Sınıf Geçme Yönetmeliği'ni Uygulayan Ortaöğretim Kurumları Sosyoloji Dersi Programının kabulü.

Kurulumuzda görüşülen, Millî Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Kurumları Sınıf Geçme Yönetmeliği'ni uygulayan ortaöğretim kurumları Sosyoloji dersi programının 1997 - 1998 öğretim yılından itibaren uygulanmak ve denenip geliştirilmek üzere ekli örneğine göre kabulü kararlaştırıldı.

Turhan TAYAN
Millî Eğitim Bakanı

Ramazan Çetin DAĞLI
Kurul Başkanı

Güler ŞENÜNER
Üye

Ömer ÖZÜDURU
Üye

Selahattin MEYDAN
Üye

Ömer AÇIKEL
Üye

Ömer ÖZCAN
Üye

Dr. Ezdihar KARABULUT
Üye

Süremeli AĞDEMİR
Üye

Haşim AYAOKUR
Üye

Necati BOZKURT
Üye

Necdet SAKAOĞLU
Üye

Nâzım İrfan TANRIKULU
Üye

Mustafa ERTÜRK
Üye

Sevim ÇAMELİ
Üye

Dr. Veli KILIÇ
Üye

ORTAÖĞRETİM KURUMLARI SOSYOLOJİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI

AÇIKLAMALAR :

1. "Sosyoloji" dersi öğretim programı, Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği'ni uygulayan okullarda bir yıl 3 saat uygulanmak üzere hazırlanmıştır.
2. Programda, 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu'nda ifadesini bulan ortaöğretimin amaç ve ilkeleriyle "Sosyoloji" dersinin amaçları arasında, öğrenci düzeyi de dikkate alınarak bir paralellik sağlanmıştır.
3. Programda, konu ile ilgili olarak Atatürk ilke ve inkılaplarına ilişkin kavramların öğrencilere kazandırılması amaçlanmıştır.
4. Programın oluşturulmasında, Sosyoloji'nin hem dünyada hem de Türkiye'deki gelişmeleri göz önünde bulundurulmuştur.

5. Program metninde, dersin genel amaçları ve sınıf amaçları verilmiştir. Ayrıca, her amaç için ölçülebilir ve gözlenebilir nitelikte davranışlar yazılmıştır.

6. Programda, amaç ve davranışların gerçekleştirilmesini sağlayacak nitelikte konu başlıkları ve alt başlıklar yer almıştır.

7. "İşleniş" bölümleri, bir üniteye özellikle vurgulanması gerekli noktaların dikkate alınması amaçlanarak hazırlanmıştır.

8. "Temel Kavramlar" bölümünde, konular işlenirken öğrencilere kazandırılması gereken kavramlar liste halinde verilmiştir.

9. "Değerlendirme Soruları" sınırlayıcı olarak değil, örnek niteliğinde sorular olarak düzenlenmiştir.

10. Bu programa uygun olarak hazırlanacak ders kitabı A4 ebadında 8 - 12, B5 ebadında 12 - 16 forma olacaktır.

SOSYOLOJİ DERSİNİN GENEL AMAÇLARI

1. Sosyolojinin konusu bilgisi.
2. Toplumun yapısını, işleyişini, değişimini ve bunların bağlı olduğu toplumsal yasaları kavrayabilme.
3. Bireyin sorunlarının toplumla, toplumun sorunlarının da bireylerle ilişkilerini (etkileşimlerini) kavrayabilme.
4. Toplumsal sorunları kavrayabilme; toplumun, ekonomik ve kültürel kalkınmasına bilinçli bir şekilde katkıda bulunabilme.
5. Kültürün çeşitli boyutları (ne olduğu, sosyalleşmeyle ilgisi, maddî - manevî ayrımı, millî kültürün anlamı, kültürlerarası etkileşim, kültür değişmesi vb.)'ni kavrayabilme.
6. Sosyal değişimin, toplumu bütün boyutlarıyla etkilediğini, bireylerde çeşitli uyum sorunları yaratabildiğini bunlara rağmen zorunlu ve gerekli olduğunu kavrayabilme.
7. Toplum, geçmişiyle ilişkisi içinde tanıyabilme, içinde yaşanılan durumu bilinçli bir biçimde yorumlayabilme.
8. Türk toplumunun, yapısını tanıyabilme, bugünü daha bilinçli bir şekilde yorumlayabilme.
9. Cumhuriyet'i diğer yönetim biçimlerinden ayıran üç temel ilke (çağdaşlık, laiklik ve millîlik)'nin önemini kavrayabilme.
10. Milletler ailesi içinde, Türk toplumunun saygın ve onurlu bir yeri olduğu bilincini güçlendirme.
11. Toplumun, "farklılıkları kuşatan bir birlik" halinde ve demokrasi temelinde gelişip güçlenmesine katkıda bulunma.

SOSYOLOJİ DERSİNİN ÖZEL AMAÇLARI

Bu dersi başarıyla tamamlayan bir öğrenci, aşağıdaki bilgi, tutum, beceri ve davranışlara sahip olur :

1. Sosyolojinin kapsamını bilir,
2. Sosyoloji ile ilgili temel kavramların anlamını bilir,
3. Sosyolojinin insan bilimleri arasındaki yerini kavrar,
4. Bilimsel yöntemlerin sosyolojide uygulanmasının önemini kavrar,
5. Araştırma tekniklerinin sosyolojide kullanımının önemini kavrar.
6. Toplumsal yapının "ne olduğunu" (neliğini) kavrar,
7. Toplumsal ilişkinin sosyal yapı içindeki yerini kavrar,
8. "Toplumsal statü" ve "toplumsal rol"ün "ne olduğunu" kavrar.
9. "Toplumsal değerler"in "ne olduğunu" kavrar,
10. "Toplumsal norm"un "ne olduğunu" kavrar,

11. "Toplumsal kontrol"ün "ne olduğunu" kavrar,
12. "Toplumsal sapma"nın "ne olduğunu" kavrar,
13. "Toplumsal gruplar"ın yapı ve işlevlerini kavrar,
14. "Köy"ün yapısını kavrar,
15. "Kent", "Büyük Kent", "Metropol"ün yapısını kavrar,
16. "Millet" kavramının kapsamını kavrar,
17. "Toplumsal tabakalaşma"nın "ne olduğunu" kavrar,
18. "Toplumsal tabakalaşma şekilleri"nin "yapısını" kavrar,
19. "Toplumsal hareketlilik"in "ne olduğunu" kavrar,
20. "Kültür" kavramının "ne olduğu"nu kavrar,
21. Kültürün kendisini oluşturan diğer kültürel unsurlarla arasındaki ilişkiyi kavrar,
22. Kültür'ün kazanılmasının önemini kavrar,
23. "Toplumsal kurum" kavramının anlamını bilir,
24. Kültür - toplumsal kurum ilişkisini kavrar,
25. Aile kurumunun yapısal özelliklerini kavrar,
26. Ailenin toplumsal işlevlerini kavrar,
27. Evlilik türlerini bilir,
28. Aile türlerini bilir,
29. Boşanma ve sonuçlarını kavrar,
30. Kadının toplum içindeki yerini kavrar,
31. Din kurumunun yapısını kavrar,
32. Din ve Lâiklik ilişkisini kavrar,
33. Ekonominin temel kavramlarını bilir,
34. Ekonominin temel konularını kavrar,
35. Ekonomik sistemlerin özelliklerini kavrar,
36. Siyasal kurumların "ne olduğu"nu kavrar,
37. Siyasal yönetim şekillerinin "ne olduğu"nu kavrar,
38. Toplumsal değişimin yapısını kavrar,
39. Toplumsal değişmeyi etkileyen faktörlerin değişmedeki rollerinin önemini kavrar,
40. Toplumsal değişme tiplerinin özelliklerini kavrar,
41. Toplumsal gelişimin unsurlarını kavrar,
42. Toplumsal çözülmenin nedenlerini kavrar,
43. Türkiye'de toplumsal gelişmeyi kavrar,

SOSYOLOJİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI
ÜNİTELERİN % DAĞILIMI

Ünite Numarası	Ünitenin Adı	Ünitenin Program İçindeki Payı
I. Ünite	Sosyolojiye Giriş	% 15
II. Ünite	Toplumsal Yapı	% 35
III. Ünite	Kültür ve Toplumsal Kurumlar	% 35
IV. Ünite	Toplumsal Değişme	% 15

1. ÜNİTE : SOSYOLOJİYE GİRİŞ

Amaç : 1. Sosyolojinin kapsamı bilgisi.

Davranışlar :

1. Sosyolojinin konusunun ne olduğunu söyleme/yazma.
2. "Toplum'un bilimsel olarak incelenebilirliğinin anlamını açıklama.

3. "Toplum"u konu alan diğer bilimleri sıralama,
4. Hangi sosyal olayların sosyolojinin konusu olduğunu açıklama.
5. Sosyal olgu ile sosyal olay farkını açıklama.
6. Sosyoloji biliminin temel özelliklerini açıklama.
7. Toplumun bilimsel olarak incelenmesinin nedenlerini söyleme/yazma.
8. Sosyolojinin tanımını söyleme/yazma.

Amaç : 2. Sosyoloji ile ilgili temel kavramların anlam bilgisi.

Davranışlar :

1. "Kalabalık", "Sosyal yığın", "Sosyal kategori" kavramlarının tanımlarını söyleme/yazma.
2. Toplum olabilme koşullarını sıralama.
3. "Toplum"un tanımını söyleme/yazma.
4. Toplumlari tarihsel gelişim süreci açısından sınıflandırma.
5. Günümüzde toplum sınıflamalarının hangi ölçütler doğrultusunda yapıldığını söyleme/yazma.

Amaç : 3. Sosyolojinin insan bilimleri arasındaki yerini kavrayabilme.

Davranışlar :

1. Konusu açısından, verilen insan bilimlerinden birisiyle sosyolojinin benzer yönlerini açıklama.
2. Konusu açısından, verilen insan bilimlerinden birisinin sosyolojiden farklı yönlerini açıklama.
3. Sosyolojinin insan bilimleri içindeki yerini yorumlama.

Amaç : 4. Bilimsel yöntemlerin sosyolojide uygulanmasının önemini kavrayabilme.

Davranışlar :

1. Bilimsel yöntemin neden gerekli olduğunu örnekle açıklama.
2. Bilimsel yöntemin temel kavramları olan ön kabuller, kesinlik, nedensellik, nesnellik vb örnekle açıklama.
3. Tümdengelim ve tümevarım gibi akıl yürütme ilkelerini örnekle açıklama.
4. Bilimsel yöntemin gözlem, hipotez, deneyleme, yasa aşamalarını örnekle açıklama.
5. Sosyolojide gözlemin özelliğini örnekle açıklama.

Amaç : 5. Araştırma tekniklerinin sosyolojide kullanımının önemini kavrayabilme.

Davranışlar :

1. Araştırma tekniğinin ne olduğunu açıklama.
2. Araştırmada örneklem seçiminin gereğini açıklama.
3. Verilen bir veri toplama tekniğinin kullanılma amacını örnekle açıklama.
4. İstatistik analizle elde edilen bilgilerden sosyolojide nasıl yararlanılabileceğini açıklamama.

KONULAR :

A. Sosyolojinin Alanı

1. Sosyolojinin konusu ve tanımı
2. Toplumun tanımı

B. Sosyolojinin Diğer Bilimlerle İlişkisi

1. Sosyoloji - Tarih
2. Sosyoloji - Psikoloji
3. Sosyoloji - Antropoloji
4. Sosyoloji - Hukuk
5. Sosyoloji - Ekonomi
6. Sosyoloji - Siyaset Bilimi
7. Sosyoloji - Coğrafya

C. Sosyolojide Yöntem ve Araştırma Teknikleri

1. Bilimsel yöntem

- a. Bilimsel çalışmalarda ön kabuller
- b. Bilimin nitelikleri
- c. Sosyolojinin bilim olduğunun göstergeleri
- d. Sosyolojinin insan bilimleri içindeki yeri

2. Sosyolojik araştırmada veri toplama teknikleri

- a. Anket
- b. Monografi
- c. Olay incelemesi
- d. Sosyometri vb.

İŞLENİŞ :

Bu ünite:

— Düz anlatım yöntemiyle, Sosyolojinin olgusal - sosyal olguları inceleyen - bir bilim dalı olduğu, başka deyişle, olgulara dayandığı, olanı olduğu gibi incelediği, değer yargıları vermediği, yani normatif bir etkinlik olmadığı, pozitif bir özellik taşıdığı vurgulanmalıdır.

— Sosyal olay, sosyal olgu terimleri arasındaki fark; ilkinin tekil ve somut olduğu, ikincinin soyutlama ve genelleme yoluyla elde edildiği ve bir süreci ifade ettiği belirtilmelidir.

— Sosyolojinin, konusuna giren olayları bilimsel yöntemle araştırdığı belirtilmelidir. Karşılaştırma yöntemiyle, ayrıca, topluma ve toplum olaylarına bakış açısı ortaya konulmalı, ele alış biçimi bakımından diğer bilimlerle arasındaki fark açıklanmalıdır.

— Sosyolojide, tarihsel açıdan bakıldığında önce kurumsal çalışmaların yapıldığına, daha sonraları alan çalışmalarına yönelindiğine işaret edilmelidir.

— Kuramsal çalışmalarda, makro yaklaşımın önem kazandığı, bunda temel ilkenin toplumu bütünlüğü içinde kavramak olduğu, bu tutumun bir dönemin toplumsal bunalımlarına çare aramak amacından kaynaklandığı, bunalıma da ancak toplumun bütünü incelenerek çözüm bulunabileceği, düşüncesine dayandığı belirtilmelidir.

— Sosyal olayların karmaşık yapısı, bütünlüğe ulaşmanın zorluğu, bunun araştırmacıları mikro yaklaşıma yönelttiği, giderek alan çalışmalarının önem kazandığı verilmiştir.

— Toplum olabilme koşulları anlatılırken, belirli bir toprak parçası (yurt)'na sahip olma, birlikte yaşama isteği taşıma değişmeye rağmen süreklilik, ortak kültür vb. noktalara değinilmelidir.

— Sosyolojinin diğer insan bilimleri ile ilişkisi verilirken benzerlikler, farklılıklar ve aralarındaki ilişkiler göz önünde bulundurulmalıdır.

— Sosyolojide tümdengelim hipotezlerin kurulmasında ve kuramların gelişmesindeki rolü açıklanmalıdır. Kuramların da sosyal olayların açıklanışındaki işlevi vurgulanmalıdır. Tümevarım açıklanırken, bilimsel yöntemin aşamaları (gözlem, hipotez, deneyleme ve yasa)'na değinilmelidir. Sosyolojide deneylemenin çoğu kez yapılamadığı, buna karşılık araştırmada veri toplama teknikleri ile hipotezlerin doğrulandığı veya yanlışlandığı belirtilmelidir. Ayrıca gözlemin sosyolojideki önemine değinilerek, bu bilime özgü gözlem yolları (katılımlı, katılımsız gözlem) örneklerle açıklanmalıdır.

— Sosyolojik çalışmalarda, sosyal yapı ve sosyal değişim açısından araştırma yapmanın gerekliliği özellikle vurgulanmalıdır.

— Türkiye'de Sosyolojinin gelişimi ve tarihçesi ile ilgili bir okuma parçası bu ünitenin sonuna konularak öğrencinin bilgilenmesi sağlanmalıdır. Kaynakçada konu ile ilgili literatüre yer verilmelidir.

TEMEL KAVRAMLAR :

Sosyoloji	Araştırma teknikleri
Toplum	Anket
Toplumsal olgu	Monografi
Toplumsal yığın	Sosyometri
Toplumsal kategori	İstatistik
Deneysel yöntem	Örneklem

DEĞERLENDİRME SORULARI :

1. Toplum halinde yaşamak bir zorunluluk mudur? Niçin?
2. Sosyolojinin konusu nedir? Açıklayınız.
3. Sosyolojinin toplum olaylarına bakış açısını yorumlayınız.
4. İnsanla ilgili her olay niçin sosyolojinin konusu değildir? Açıklayınız.
5. Toplum olaylarına sosyolojinin bakış açısı ile hukukun bakış açısını karşılaştırınız.
6. Konuları açısından Sosyoloji ile Psikoloji arasındaki farkı açıklayınız.
7. Toplum halinde yaşamak, insana neler kazandırmıştır? Açıklayınız.
8. Monografi tekniğinin sonuçlarından nasıl yararlanılabileceğini örnekle açıklayınız.

II. ÜNİTE : TOPLUMSAL YAPI

Amaç : 6. Toplumsal yapının ne olduğunu (neliğini) kavrayabilme

Davranışlar :

1. "Yapı" ve "toplumsal yapı"nın ne olduğunu örneklerle açıklama.
2. Toplumsal yapının hangi şekillerde ele alınabileceğini örneklerle açıklama.
3. Fizikî yapı (coğrafi mekân, topluluğun büyüklüğü, küçüklüğü vb.) açısından toplumsal yapıyı açıklama.
4. Nüfus (demografi) açısından toplumsal yapıyı açıklama.
5. Toplumsal ilişkiler açısından "sosyal yapı"yı açıklama.
6. Kültürel açıdan toplumsal yapıyı açıklama.
7. Tabakalaşma açısından toplumsal yapıyı açıklama.
8. Toplumsal sistemin özelliklerini açıklama.
9. Toplumsal yapı içinde yer alan sistemlerin birbirleriyle etkileşimlerini örnekle açıklama.
10. Toplumsal değişimin anlamını açıklama.
11. Değişmeye rağmen toplumsal yapının sürekliliğinin anlamını açıklama.

Amaç : 7. Toplumsal ilişkinin sosyal yapı içindeki yerini kavrayabilme.

Davranışlar :

1. "Toplumsal ilişki"nin ne olduğunu örnekle açıklama.
2. Toplumsal ilişkinin gerçekleştiği alanları örnekle açıklama.
3. Toplumsal ilişkilerin nasıl bir ilişkiler sistemi oluşturduğunu açıklama.
4. Toplumsal ilişkinin özelliklerini örnekle açıklama.
5. Toplumsal ilişkilerin işlevlerini açıklama.
6. Davranış kalıbını açıklama.
7. Toplumsal yapı içinde ilişkilerin nasıl bir davranış kalıbı oluşturduğunu açıklama.

Amaç : 8. "Toplumsal statü" ve "toplumsal rol"ün "ne olduğunu" kavrayabilme.

Davranışlar :

1. Bireyin toplumdaki yerinin belirlenmesinde etkili olan "toplumsal statü" ve "toplumsal rol"ün anlamını açıklama.
2. Statü ve rol ilişkisini örnekle açıklama.
3. Rollerin statülerce nasıl belirlendiğini örnekle açıklama.

4. Statü ve rol ile toplumsal ilişki arasındaki bağlantıyı açıklama.
5. Statü ve rol ile toplum yapısı arasındaki ilişkiyi açıklama.
6. Toplumsal statüleri sınıflandırmayı örnekle açıklama.
7. Statü ve rolün toplumlara ve kültürlere göre nasıl değişebileceğini örnekle açıklama.
8. Bir toplumsal statünün diğer toplumsal statüleri ile ilişkisini açıklama.
9. Bireyin nasıl birden fazla statüsünün olabileceğini örneklerle açıklama.
10. Farklı statülere göre farklı rollerin nasıl benimsendiğini örnekle açıklama.
11. "Anahtar statü", "anahtar rol" kavramlarını örnekle açıklama.
12. "Rol çatışması"nı örnekle açıklama.
13. Açık olmayan rollerle, sürekli olmayan rollerin rol çatışmasına nasıl neden olduğunu açıklama.
14. Davranış biçimi ile rol ilişkisini açıklama.
15. Davranış biçimi ile statü arasındaki ilişkiyi açıklama.
16. Rol çatışmasının yaratacağı bunalımı giderebilme yollarını açıklama.

Amaç : 9. "Toplumsal değerler" in "ne olduğunu" kavrayabilme.

Davranışlar :

1. "Toplumsal değer" in ne olduğunu açıklama.
2. Toplumsal değerlerin maddî ve manevî açılarından nasıl ele alınabileceğini örnekle açıklama.
3. Toplumsal değerlerin toplumsal yapı ve toplumsal düzen açısından önemini açıklama.
4. Toplumsal değerlerin nasıl oluştuğunu açıklama.
5. Toplumsal değerlerin işlevlerini açıklama.
6. Toplumsal değerlerin yavaş değişmesinin nedenini açıklama.
7. Toplumsal değerlerin, toplumlara ve gruplara göre nasıl değiştiğini örnekle açıklama.
8. Toplumsal değerlerin toplumsal ilişkilerdeki rolünü açıklama.
9. Grupların ve kurumların toplumsal değerlerle ilişkisini açıklama.
10. Statülerin belirlenmesinde toplumsal değerlerin işlevini açıklama.
11. Toplumsal kimliğin oluşmasında değerlerin işlevini açıklama.

Amaç : 10. "Toplumsal norm" un "ne olduğunu" kavrayabilme.

Davranışlar :

1. "Toplumsal norm" un ne olduğunu açıklama.
2. Toplumsal norm türlerini açıklama.
3. Normların toplumsal işlevlerini açıklama.
4. Toplumsal düzen açısından normların önemini açıklama.
5. Toplumsal ilişkilerde normların işlevlerini açıklama.
6. Sosyal uyumla normlar arasındaki ilişkiyi açıklama.
7. Normların toplumsal değerlerle ilişkisini açıklama.

Amaç : 11. "Toplumsal kontrol" ün "ne olduğunu" kavrayabilme.

Davranışlar :

1. "Toplumsal kontrol" ün ne olduğunu açıklama.
2. Toplumsal kontrolün amacını açıklama.
3. Toplumsal kontrol türlerini örnekle açıklama.
4. Toplumsal kontrolün işlevlerini açıklama.
5. Toplumsal kontrolün gruplar, kurumlar, statü ve rollerle ilişkisini açıklama.
6. Toplumsal kontrolün toplumsal yapı ve düzen açısından önemini açıklama.

7. Toplumsal kontrolün normların yaptırım gücü ile ilişkisini açıklama.
8. Toplumsal kontrolün, toplumsal ilişkileri düzenlemedeki rolünü açıklama.
9. Toplumsal kontrolün bireyler üzerindeki etkisinin niteliğini açıklama.

Amaç : 12. "Toplumsal sapma"nın "ne olduğunu" kavrayabilme.

Davranışlar :

1. "Toplumsal sapma"nın ne olduğunu açıklama.
2. Normlar üzerinde uyuma ve uyuşmazlığın ne olduğunu açıklama.
3. Psikolojik nedenlere dayanan sapma davranışlarını örneklerle açıklama.
4. Sosyal etkenlere dayanan sapma davranışlarını örneklerle açıklama.
5. Kültür çatışması ve grup farklılıklarının sapma davranışlarına etkilerini açıklama.
6. Sosyalleşme sürecinin ne olduğunu açıklama.
7. Sosyalleşme sürecinin sapma davranışları ile ilişkisini açıklama.
8. Hızlı değişimin sapma davranışları ile ilişkisini açıklama.
9. "Toplumsal kimlik" in sapma davranışları ile ilişkisini açıklama.

Amaç : 13 "Toplumsal grup"ların yapı ve işlevlerini kavrayabilme.

Davranışlar :

1. "Toplumsal grup"un ne olduğunu açıklama.
2. Toplumsal grupların genel özelliklerini açıklama.
3. Toplumsal grupların işlevlerini örneklerle açıklama.
4. Toplumsal gruplarda toplumsal ilişkilerin rolünü açıklama.
5. Toplumsal gruplarda statü ve rol ilişkilerini örneklerle açıklama.
6. Toplumsal grubun yapısını açıklama.
7. Grupların toplum yapısı ile ilişkisini açıklama.
8. Toplumsal grupları özelliklerine göre sınıflandırma.
9. Grupların nicelik ve nitelik bakımından farklılığını örneklerle açıklama.

Amaç : 14. "Köy"ün yapısını kavrayabilme.

Davranışlar :

1. Köy - öncesi döneminin özelliklerini maddeler halinde açıklama.
2. Toprağa yerleşmenin önemini açıklama.
3. Köy toplumsal yapısının özelliklerini açıklama.
4. Köyde toplumsal değişimin özelliğini açıklama.
5. Türkiye'de köy toplumsal grubunun sorunlarını örneklerle yorumlama.

Amaç : 15. "Kent", "Büyük Kent", "Metropol"ün yapısını kavrayabilme.

Davranışlar :

1. Kent yaşantısına geçişin nedenlerini açıklama.
2. Kent toplumsal grubunun özelliklerini açıklama.
3. Kentin toplumsal yapısını açıklama.
4. Günümüzde kentleşme olgusunun nedenlerini açıklama.
5. Kentleşme - sanayileşme ilişkisini yorumlama.
6. Sağlıksız kentleşme ve doğurduğu sorunları açıklama.
7. Kent yaşamında hızlı toplumsal değişimin varlığını örneklerle açıklama.
8. "Metropolleşme" olgusunu açıklama.
9. "Metropollerin yapısal özelliklerini açıklama.

Amaç : 16. "Millet" kavramının kapsamını kavrayabilme.

Davranışlar :

1. Bir toplumsal grup olarak milletin özelliklerini açıklama.

2. Milleti meydana getiren unsurlar (toprak birliği, soy birliği, ekonomik birlik, tarih, dil, din, kültür, ülkü birliği)'i açıklama.
3. Milliyetçilik kavramının ne olduğunu açıklama.
4. Atatürk'ün millet anlayışını açıklama.
5. Atatürk'ün milliyetçilik anlayışını açıklama.
6. Atatürk'ün halkçılık anlayışını açıklama.
7. "Millî birlik" in sağlanmasının, toplumun devamlılığı açısından önemini açıklama.

Amaç : 17. "Toplumsal tabakalaşma"nın "ne olduğunu" kavrayabilme.

Davranışlar :

1. "Toplumsal tabaka" ve "toplumsal tabakalaşma" kavramlarını açıklama.
2. "Toplumsal sınıf" kavramını örnekle açıklama.
3. Tabaka ve sınıf kavramları arasındaki farkları örnekle açıklama.
4. "Tabakalaşma piramidi"ni açıklama.
5. Tabakalar (alt, orta, üst)'in genel özelliklerini açıklama.

Amaç : 18. Toplumsal tabakalaşma şekillerinin yapısını kavrayabilme.

Davranışlar :

1. "Kapalı tabakalaşma"nın ne olduğunu açıklama.
2. Kapalı tabakalaşmanın genel özelliklerini belirtme.
3. "Yarı kapalı tabakalaşma"nın ne olduğunu açıklama.
4. Yarı kapalı tabakalaşmanın genel özelliklerini belirtme.
5. "Açık sınıf tabakalaşması"nın ne olduğunu açıklama.
6. Açık sınıf tabakalaşmasının genel özelliklerini belirtme.
7. Açık sınıf tabakalaşması örneği olarak demokratik toplumların tabakalaşma yapısını açıklama.

Amaç : 19. "Toplumsal hareketlilik" in "ne olduğunu" kavrayabilme.

Davranışlar :

1. "Toplumsal hareketlilik" in ne olduğunu açıklama.
2. "Dikey hareketlilik" in ne olduğunu açıklama.
3. Dikey hareketliliği artıran etkenler (eğitim, statülerin yasal nitelik kazanması, güç vb.)'in rolünü açıklama.
4. Dikey hareketliliğin toplumsal sonuçlarını örnekle açıklama.
5. "Yatay hareketlilik" in ne olduğunu açıklama.
6. Yatay hareketlilik türlerini sıralama.
7. Toplumsal yapıda yatay hareketliliği örnekle açıklama.
8. Coğrafi mekan'da yatay hareketliliği örnekle açıklama.
9. Coğrafi hareketlilik (göçler)'in nedenlerini açıklama.
10. Göçlerin oluşturduğu toplumsal sonuçları açıklama.
11. Toplumsal hareketlilik ile toplumsal değişme arasındaki ilişkiyi örnekle açıklama.

KONULAR :

A. Toplumsal Yapı ve Toplumsal İlişkiler

1. Toplumsal yapı
2. Toplumsal ilişkiler
3. Toplumsal ilişki ile ilgili temel kavramlar
 - a. Toplumsal statü ve roller
 - b. Toplumsal değerler
 - c. Toplumsal normlar

d. Toplumsal kontrol

e. Toplumsal sapma

B. Toplumsal Gruplar

1. Toplumsal grup ve özellikleri

2. Toplumsal grup çeşitleri

3. Toplumsal grup örnekleri

a. Köy - öncesi ve köy

b. Kent ve metropoller

c. Millet

C. Toplumsal Tabakalaşma ve Toplumsal Hareketlilik

1. Toplumsal tabakalaşma

2. Toplumsal tabakalaşma türleri

a. Kapalı tabakalaşma

b. Yarı kapalı tabakalaşma

c. Açık sınıf tabakalaşması

3. Toplumsal hareketlilik

4. Toplumsal hareketlilik türleri

a. Dikey hareketlilik

b. Yatay hareketlilik

İŞLENİŞ :

Bu ünite;

— Düz anlatım yöntemiyle, toplumun çeşitli yönleri dikkate alınarak sosyal yapının temel unsurları açıklanmalıdır. Fizikî yapı, demografik yapı, ilişki yapısı, kültürel yapı örneklerle verilmeli, birbirleriyle ilişki içinde meydana getirdikleri bütünlüğün sosyal yapı olduğu vurgulanmalıdır.

— Toplumsal tabakalaşma açıklanmalı, bunun toplumsal yapıyı belirleyen temel etkenlerden biri olduğu belirtilmelidir.

— Toplumsal sistem örnekle açıklanmalı, sonra sistem ve alt sistemler arasındaki bağlantı; ardından da, bunların toplumsal yapı ile ilişkisi ortaya konulmalıdır.

— Düz anlatım ve tartışma yöntemleri birlikte uygulanarak; toplumsal değişimin sürekliliği, maddî ve maddî olmayan kültür unsurlarının değişme hızının aynı olmadığı, ikincilerin değişme hızının daha düşük yani bir "kültürel gecikme"nin söz konusu olduğu açıklanmalıdır. Ayrıca, toplumsal yapıda sürekli değişme olmasına rağmen, yapının varlığını koruduğu, başka bir deyişle toplumsal yapının hem değiştiği hem de süreklilik özelliği taşıdığı vurgulanmalıdır.

— Toplumsal ilişkilerin toplumsal yapı ile bağı kurulmalı, bu ilişkilerin toplumsal yapının temel dayanaklarından biri olduğu belirtilmelidir. Ayrıca, toplumsal ilişkiler açıklandıktan sonra, bunları belirleyen, düzenleyen, denetleyen (statü, rol, değerler, normlar, toplumsal kontrol vb.) etkenler verilmelidir.

— Toplumsal ilişkiler açıklanırken, davranış kalıbının işlevi verilmeli; "aynı davranışta bulunan insanların sürekli yinelemeler yoluyla biçimlendikleri, düşünceler ve hareketlerdeki bu yinelenişlerin bir kültürel örüntü oluşturduğu" anlatılmalıdır.

— Karşılaştırma yoluyla toplumsal davranışın ne olduğu açıklanarak normlarla karşılıklı ilişkisi örneklerle açıklanmalıdır.

— Değerlerin oluşması ve değişmesi, toplumun kurumları (hukuk, ahlâk, din vb.)'yle ilişkileri gözönünde bulundurularak açıklanmalıdır. Herhangi bir kurumda şekillenen bir değer zamanla toplumsal bir değer biçimini kazandığı gibi değerini yitirebileceğini de

vurgulanmalıdır. Maddî kültür unsurlarından meydana gelen değişmelerin değerler sisteminde nasıl şekillendiği örnekle verilmelidir. Değerler sisteminin de maddî kültür unsurları üzerinde etkileri açıklanmalıdır.

— Değerler, normlar toplumsal kontrol konuları, birbirleriyle ilişkileri, birbirlerine etkileri ve toplum düzenini sağlamadaki rolleri dikkate alınarak, örneklerle anlatılmalıdır. Sapma davranışlarının ortaya çıkış nedenleri (psikolojik nedenler, sosyal nedenler, kültür çatışması, grup farklılığına dayanan nedenler vb.)'i belirtilerek örnekle açıklanmalıdır.

— Tartışma yöntemiyle, Türkiye'de Köy toplumsal grubu anlatılırken sosyal hareketlilik (mobilité) nedenleri vurgulanmalı, bu olgu hem köy hem kent, hem de uluslararası boyutuyla ele alınmalıdır. Bu çerçevede "göç", "kentleşme", "çevre kirliliği", "gecekondulaşma" vb. sorunlar üzerinde durulmalıdır.

— Millet oluşturan unsurların bir bütün içinde anlamlı oldukları, hiçbirinin tek başına milleti oluşturmaya yetmeyeceği vurgulanmalıdır. Bu unsurlardan bazılarının tarihsel süreç içinde o milleti meydana getirmiş olabileceği, başka bir deyişle her milletin kendine özgü bir sentez sonucu oluştuğu açıklanmalıdır. Ayrıca, Atatürk'ün "millet", "milliyetçilik" ve "halkçılık" anlayışı da verilmelidir.

— Tabakalaşma konusu açıklanırken farklı tabakalaşma sınıflamalar (kölelik, kast sistemi, mülkiyet sistemi, sınıf sistemi vb.)'i olduğu belirtilmelidir.

TEMEL KAVRAMLAR :

Demografi	Davranış kalıbı, biçimi
Toplumsal yapı	Değerler
Toplumsal ilişki	Normlar
Toplumsal grup	Tabakalaşma
Toplumsal kontrol	Toplumsal hareketlilik
Toplumsal sapma	
Statü ve rol	

DEĞERLENDİRME SORULARI :

1. Toplumun fizik yapısını açıklayınız.
2. Nüfus yapısını bilmenin toplumsal açıdan önemini tartışınız.
3. Toplum yapısının değişebilme ve süreklilik özelliklerini açıklayınız.
4. Etkileşme olmadan toplumsal ilişki olabilir mi? Açıklayınız.
5. Statü ve rol arasında nasıl bir ilişki vardır? Açıklayınız.
6. Statü ile davranış biçimi ilişkisini açıklayınız.
7. Değerlerle normlar arasındaki ilişkiyi açıklayınız.
8. Normların yaptırım gücü ne zaman hissedilir? Örnekle açıklayınız.
9. Toplumsal grupların işlevlerini örnekle açıklayınız.
10. Küçük gruba bir örnek vererek yapısını açıklayınız.
11. Köy ve kent gruplarını ilişkiler açısından karşılaştırınız.
12. Milleti oluşturan unsurlar arasındaki ilişkiyi açıklayınız.
13. Tabaka ve toplumsal sınıf kavramlarını ayırıcı özellikleri yönünden karşılaştırınız.
14. Dikey hareketliliği bir örnekle açıklayınız.

III. ÜNİTE : KÜLTÜR VE TOPLUMSAL KURUMLAR

Amaç : 20. Kültür kavramının "ne olduğu"nu kavrayabilme

Davranışlar :

1. Kültür kavramını örnekle açıklama.
2. Kültürün maddî ve maddî olmayan yanlarını örnekle açıklama.
3. Kültürün maddî ve maddî olmayan yanları arasındaki ilişkiyi açıklama.

4. Kültürün millî ve evrensel boyutlarını açıklama.
5. "Kültürel gecikme"nin ne olduğunu açıklama.
6. "Alt kültür"ün anlamını açıklama.
7. Alt kültürün millî kültür ile ilişkisini açıklama.
8. Kültürün temel işlevlerini açıklama.

Amaç : 21. Kültürün, kendisini oluşturan kültürel unsurlarla arasındaki ilişkiyi kavrayabilme.

Davranışlar :

1. Kültürün toplumsallık, öğrenilirlik, tarihsellik, süreklilik, görelilik özelliklerini açıklama.
2. Örf ve âdeti örnekle açıklama.
3. Örf ve âdetin kültür içindeki yerini örnekle açıklama.
4. Kültürün davranış biçimi ile ilişkisini açıklama.
5. Kültürün dil ile ilişkisini açıklama.
6. Kültürün eğitim ile ilişkisini açıklama.
7. Sanat - kültür ilişkisini örnekle açıklama.
8. Kültürün hem zamanla, hem de toplumdan topluma nasıl değiştiğini açıklama.
9. Kültür, dil, sanat konularında Atatürk'ün görüşlerini yorumlama.

Amaç : 22. Kültürün kazanılmasının önemini kavrayabilme.

Davranışlar :

1. Kültüre katılmanın anlamını örnekle açıklama.
2. Kültüre katılma şekillerini örnekle açıklama.
3. Sosyalleşmenin anlamını açıklama.
4. Sosyalleşme - kültür ilişkisini açıklama.
5. Sosyalleşmede etkili olan temel sosyal kurumlar (aile, okul, ekonomi, din vb.)'in işlevlerini açıklama.
6. Kültür - kişilik ilişkisini açıklama.
7. "Kültürel kimlik" kavramını örnekle açıklama.
8. "Kültürel benzeşme", "kültürel farklılık" kavramlarını örnekle açıklama.
9. "Kültürleme", "kültürlenme", "kültürleşme" kavramlarını örnekle açıklama.
10. "Kültür emperyalizmi", "kültürel yozlaşma" kavramlarını örnekle açıklama.
11. Atatürk'ün bu konulardaki görüşlerini açıklama.

Amaç : 23. "Toplumsal kurum" kavramının anlam bilgisi.

Davranışlar :

1. "Kurum"un ne olduğunu söyleme/yazma.
2. Kurumun yapısal özelliklerini sıralama.
3. Toplumsal kurumun anlamını söyleme/yazma.
4. Toplumsal kurumları sıralama.
5. Örgütlenmenin anlamını söyleme/yazma.

Amaç : 24. Kültür - toplumsal kurum ilişkisini kavrayabilme.

Davranışlar :

1. Toplumsal kurumun maddî ve maddî olmayan unsurlarını açıklama.
2. Toplumsal kurum - örgütlenme ilişkisini açıklama.
3. Toplumsal kurumun kültürle ilişkisini açıklama.

Amaç : 25. Aile kurumun yapısal özelliklerini kavrayabilme.

Davranışlar :

1. Ailenin niteliğini açıklama.

2. Ailenin toplumsal yapısını açıklama.

3. Tarihte ve günümüzde aile ve akrabalık ilişkilerini açıklama.

4. Ailede dayanışmanın önemini açıklama.

5. Toplum yapısında meydana gelen köklü değişimlere bağlı olarak aile yapısındaki değişimleri açıklama.

Amaç : 26. Ailenin toplumsal işlevlerini kavrayabilme.

Davranışlar :

1. Ailenin, insan soyunun devamını sağlama işlevini açıklama.

2. Aile bireylerinin temel ihtiyaçlarını karşılama görevini açıklama.

3. Eğitim görevini açıklama.

4. Kültürün taşıyıcılığı görevini açıklama.

5. Ailenin sosyalleşmedeki rolünü açıklama.

6. Geçmişte ve günümüzde ailenin işlevlerindeki değişmeyi açıklama.

Amaç : 27. Evlilik türleri bilgisi.

Davranışlar :

1. Evliliğin anlamını söyleme/yazma.

2. Evlilik biçimlerini sınıflandırma.

3. İçten evlenme (Endogami)'nin ne olduğunu söyleme/yazma.

4. Dıştan evlenme (Ekzogami)'nin ne olduğunu söyleme/yazma.

5. Tek eşlilik (Monogami)'in ne olduğunu söyleme/yazma.

6. Çok eşlilik (Poligami)'in ne olduğunu söyleme/yazma.

7. Yerleşilen yere göre evlilik çeşitlerini (Matrilokal, Patrilokal, Neolokal) sıralama.

8. Evlilik türleriyle toplumun yapısı arasındaki ilişkiyi belirtme.

9. Günümüzde evlilik anlayışının ne olduğunu belirtme.

Amaç : 28. Aile türleri bilgisi.

Davranışlar :

1. Aile türlerini sınıflandırma.

2. Büyüklüklerine göre (büyük - küçük) aile tiplerinin özelliklerini sıralama.

3. Otoriteye göre (babaerkil - anaerkil) aile tiplerinin özelliklerini sıralama.

4. Günümüzdeki çekirdek ailenin özelliklerini sıralama.

5. Çekirdek ailenin toplum yapısı içindeki yerini belirtme.

Amaç : 29. Boşanma ve sonuçlarını kavrayabilme.

Davranışlar :

1. Boşanmanın ne olduğunu açıklama.

2. Tarihsel süreçte boşanmanın varlığını örnekle açıklama.

3. Medenî Kanun'a göre boşanma nedenlerini açıklama.

4. Boşanmanın, eşler üzerindeki etkilerini açıklama.

5. Boşanmanın, çocuklar üzerindeki etkilerini açıklama.

6. Boşanmanın, toplumsal sonuçlarını açıklama.

7. Boşanmayı güçleştiren toplumsal kuralları açıklama.

Amaç : 30. Kadının, toplum içindeki yerini kavrayabilme.

Davranışlar :

1. Geçmişten günümüze kadının toplum içindeki rolünü örnekle açıklama.

2. Kadının aile içindeki işlevlerini açıklama.

3. Kadının ekonomik hayattaki rollerini açıklama.

4. Atatürkçü düşüncede kadının yerini açıklama.

5. Medenî Kanun'un kadına tanıdığı sosyal, siyasal ve ekonomik hakları örnekle açıklama.

Amaç : 31. Din kurumunun yapısını kavrayabilme.

Davranışlar :

1. Sosyolojide din olgusunun ele alınış biçimlerini açıklama.
2. Sosyolojide dinin kökeni ile ilgili totemizm animizm, naturizm, monoteizm, politeizm gibi görüşleri açıklama.
3. Dinin toplumsal ve psikolojik işlevlerini açıklama.
4. Geçmişten günümüze din ve toplumsal düzen ilişkisini açıklama.

Amaç : 32. Din ve lâiklik ilişkisini kavrayabilme.

Davranışlar :

1. Lâikliğin anlamını açıklama.
2. Din ve lâiklik ilişkisini örnekle açıklama.
3. Atatürkçü düşüncede lâiklik anlayışını açıklama.
4. Din ve vicdan hürriyetinin önemini açıklama.
5. Anayasa'da yer aldığı şekliyle lâiklik kavramını açıklama.

Amaç : 33. Ekonominin temel kavramları bilgisi.

Davranışlar :

1. Ekonominin tanımını söyleme/yazma.
2. Ekonominin temel kavramları (ihtiyaç, mal, hizmet vb.)'nı sıralama.
3. Verilen bir temel kavramın tanımını söyleme/yazma.
4. İhtiyaçları belirleyen kültürel etmenlerin neler olduğunu söyleme/yazma.
5. Ekonomide rasyonelliğin tanımını söyleme/yazma.

Amaç : 34. Ekonominin temel konularını kavrayabilme.

Davranışlar :

1. Ekonominin verilen ana unsurlarından birisini örnekle açıklama.
2. Üretimin verilen ana unsurlarından birisini, örnekle açıklama.
3. Tüketim mallarını sınıflama.
4. Tüketimi belirleyen kültürel etmenleri örnek vererek açıklama.
5. Enflasyon, devalüasyon ve deflasyon kavramlarını karşılaştırmalı olarak açıklama.
6. Tasarruf şekillerini açıklama.
7. Tasarrufların iyi değerlendirilmesinin önemini açıklama.
8. Millî gelirin dağılım şekilleri olan fonksiyonel ve bireysel dağılımı açıklama.
9. Fonksiyonel dağılımda alınan pay çeşitleri olan rant, faiz, kâr ve ücretin "ne olduğu"nu açıklama.
10. Meslekî ve teknik iş bölümünü örnek vererek açıklama.
11. İş birliğinin önemini örnekle açıklama.

Amaç : 35. Ekonomik sistemlerin özelliklerini kavrayabilme.

Davranışlar :

1. "Ekonomik sistem" kavramını tanımlama.
2. Ekonomik sistemler (kapitalizm, sosyalizm, karma ekonomi)'i sıralama.
3. Verilen bir ekonomik sistemin temel ilkelerini maddeler halinde açıklama.
4. Verilen bir ekonomik sistemin yetersizliklerini maddeler halinde açıklama.
5. Atatürk'ün ekonomik sistemlerle ilgili görüşlerini açıklama.
6. Ekonomik sistemlerin temel sonuçlarını maddeler halinde açıklama.

Amaç : 36. Siyasal kurumların "ne olduğu"nu kavrayabilme.

Davranışlar :

1. Siyaset kavramının ne olduğunu açıklama.
2. Siyasal kurumlar (devlet, hükümet parlamento vb.) sıralama.

3. Egemenliğin meşruiyet (haklılık)'ini açıklama.
4. Devlet kavramının ne olduğunu açıklama.
5. Vatan, halk, otorite gibi, devletin temel unsurlarını açıklama.
6. Devletin temel işlevlerini açıklama.
7. Hükûmet kavramını açıklama.
8. Devlet - hükûmet ilişkisini örnekle açıklama.
9. Hükûmetlerin oluşumunu açıklama.
10. Parlâmentonun anlamını açıklama.
11. Siyasal partilerin amaçlarını açıklama.
12. Çağdaş devlet anlayışı yönünden siyasal partilerin işlevlerini örnekle açıklama.
13. Seçim sistemlerinin özelliklerini açıklama.
14. Propagandanın siyasal hayattaki işlevini açıklama.
15. İletişim araçlarının demokrasinin kurumlaşması açısından önemini açıklama.

Amaç : 37. Siyasal yönetim şekillerinin "ne olduğu"nu kavrayabilme.

Davranışlar :

1. "Siyasal yönetim" kavramını açıklama.
2. Siyasal yönetim şekillerini sıralama.
3. Siyasal yönetim şekillerinin genel özelliklerini maddeler halinde açıklama.
4. Demokrasi kavramını açıklama.
5. Özgürlük kavramını açıklama.
6. Eşitlik kavramını açıklama.
7. Adalet kavramını açıklama.
8. Özgürlük kavramının demokrasi açısından önemini örnekle açıklama.
9. Eşitlik kavramının demokrasi açısından önemini örnekle açıklama.
10. Adalet kavramının demokrasi açısından önemini örnekle açıklama.
11. Bu kavramlar arasındaki ilişkiyi açıklama.
12. "Kuvvetler ayrılığı" ilkesini açıklama.
13. Demokratik yönetimlerde kuvvetler ayrılığı ilkesinin önemini açıklama.
14. Bu yönetimlerde insanın varlığına, hakları ve özgürlüklerine verilen önemi açıklama.
15. Atatürkçü düşüncede insanlık, hak ve sorumluluk kavramlarını açıklama.
16. Atatürkçülüğün önemini açıklama.
17. Atatürkçülüğün "bütünlük" niteliğini açıklama.
18. "Atatürkçülüğün yabancı ideolojilerle niçin açıklanamayacağı"nı yorumlama.

KONULAR :

A. Kültür

1. Kültürün anlamı
2. Kültürün özellikleri
3. Kültürün işlevleri
4. Kültürün kazanılması

B. Toplumsal Kurumlar

1. Toplumsal kurumun anlamı
2. Kültür - toplumsal kurum ilişkisi
3. Toplumsal kurumlar (aile, din, ekonomi, siyaset vb.)'in çeşitleri

C. Aile ve Akrabalık

1. Temel kurum olarak aile
 - a. Ailenin anlamı
 - b. Aile ve akrabalık

- c. Ailenin özellikleri
- d. Ailenin temel işlevleri
- 2. Evlilik türleri
- 3. Aile türleri
- 4. Boşanma ve sonuçları
- 5. Kadının toplumsal yeri
- D. Din
 - 1. Sosyolojik açıdan din
 - 2. Din ve toplumsal düzen
 - 3. Din ve laiklik
- E. Ekonomi
 - 1. Ekonominin anlamı
 - 2. Ekonominin temel unsurları
 - a. Üretim (doğa, emek, sermaye, teşebbüs)
 - b. Tüketim
 - c. Bölüşüm
 - 3. Ekonomik sistemler
- F. Siyaset
 - 1. Siyasetin anlamı
 - 2. Siyasetin temel kavramları
 - 3. Siyasal yönetim şekilleri
 - 4. Atatürkçü düşünce sistemi
 - a. "Bütünlük niteliği"
 - b. "Yabancı ideolojiler"den farkı

İŞLENİŞ :

Bu ünite;

Düz anlatım yönetimiyle kültürün çok anlamlı ve geniş kapsamlı bir kavram olduğu, sosyolojik anlamda tanımlama güçlüğüne bu durumdan kaynaklandığı belirtilmelidir. Bu çerçevede, maddî ve maddî olmayan, objektif - subjektif boyut, kültür - uygarlık gibi ayrımların yapay bir nitelik taşıdığı, aslında bir kültür ögesinde bu özelliklerin birlikte görülebileceği vurgulanmalıdır. Bu tür ayrımların, kültür kavramının içeriğini kavramak için yapıldığı unutulmamalıdır,

— Kültürün özellikleri belirtilirken toplum halinde yaşamaktan doğduğu, eğitim ve öğretim yoluyla sonradan kazanıldığı, devamlılık gösteren bir süreç olduğu, toplumlara göre değişen özellikler gösterdiği, ayrıca bir toplumda bile sürekli değiştiği vurgulanmalıdır.

— Davranış kalıplarının kültürün oluşmndaki işlevi örneklerle verilmelidir.

— Dil, sanat, eğitim vb. kurumlarla kültür arasında karşılıklı ilişki (etkileşim) olduğu örnekle açıklanmalıdır. (Örneğin, dil hem bir kültür ürünüdür, hem de diğer kültür ürünlerinin devamını sağlar. Sanat eseri, belirli bir kültür içinde yetişen sanatçı tarafından ortaya konur. Ama o kültürün özelliklerini kuşaklar boyunca taşır, vb.)

— Örf, âdet, gelenek ve göreneklerin "kökleşmiş kültür içerikleri" anlamına geldiği, kültürel unsurların kuşaklar boyu sürekliliğini sağlayan ögeler olduğu vurgulanmalıdır.

— Kültürün kazanılmasının gerekliliği, bireyin sosyalleşmesinin hem toplum, hem de kültür açısından taşıdığı önem belirtilmelidir.

— Kültürler arası etkileşimin varlığı, bu tür ilişkilerle onların yeni sentezlere ulaştıkları, alınan kültür öğelerinin zamanla benimsendiği, ancak zıt değerlere dayanan anlayışların varlığının böyle bir sentezi güçleştirdiği vurgulanmalıdır.

— "Toplumsal kurum" kavramı açıklanırken, toplumsal yapı ve kültür ilişkileri dik-

kate alınmalı, bunlar arasındaki bağlar kurulmalıdır. Temel sosyal kurumlar işlenirken, burada kurulan bağlar korunmalıdır.

— Aile ve akrabalık konusunda, ailenin neden bir temel kurum olduğu, sosyolojik açıdan niye önem taşıdığı vurgulanmalıdır. Aile ve akrabalık anlayışında, tarih boyunca görülen farklılıklara değinilmeli, aile yapıları arasındaki ilişkiler kurularak verilmelidir. Akrabalık bağının neye göre olduğu belirtilmelidir. Sonunda, modern ailenin yapısal özellikleri vurgulanarak, bugünkü akrabalık anlayışının geçmiştekilerden farkı açıklanmalıdır.

— Aile - içi dayanışmanın hem birey, hem de aile birliği açısından önemi verilmelidir. Günümüz ailesinde dayanışmanın anlamı ile geçmişte görülen aile tiplerindeki dayanışmanın farkı vurgulanmalıdır. Ayrıca, boşanmanın da aile kurumu kadar eski olduğu belirtilmelidir. Çocukların, büyük aile tipindeki boşanmalardan etkilenmeleri ile günümüz aile tipindeki boşanmalardan etkilenmeleri arasındaki fark gösterilmelidir. Bu arada, kadının toplumdaki yeri ve fonksiyonu ile boşanma arasında bağ kurulmalıdır.

— Tarih boyunca kadının toplumsal yeri anlatılırken, Cumhuriyet döneminde kadına verilen haklar ve bunların kullanımı arasında ilişki kurulmalıdır. Bu dönem kadını, haklar açısından Batı toplumlarındaki kadınla karşılaştırılmalıdır.

— Dinin anlamı açıklanırken, sosyolojinin bunu nasıl ele aldığı vurgulanmalı, bakış açısı verilmelidir. Dinin kökeni ile ilgili yaklaşımlar, "Toplumlarda din olgusu nasıl oluşmuştur?" sorusunun karşılığı olacak şekilde - genel çizgilerle - ortaya konulmalıdır.

— Dinlerin toplumsal ve bireysel açıdan önemi ve işlevi örneklerle açıklanmalıdır. Ayrıca, toplumsal düzenle din ilişkisi belirtilmelidir.

— Lâiklik kavramı ve uygulaması, üniter yapının gereği olarak Anayasa'daki anlamı ve pratiği ile, Atatürkçü düşünce çerçevesinde açıklanmalıdır.

— Ekonominin; sınırsız ihtiyaçlarla sınırlı kaynaklar arasında denge kurma çabası olduğu vurgulanmalıdır.

— İhtiyaçların hangi açılardan sınırsız, hangi açılardan sınırlı; aynı şekilde malların ve hizmetlerin hangi bakımdan sınırlı, hangi bakımdan sınırsız olabileceği örneklerle açıklanmalıdır. Bunun yanında, ihtiyaçla ekonomik ihtiyaç ayrımı yapılmalıdır.

— Üretimin ne olduğu, üretim ögeleri ile açıklanmalıdır.

— Ekonominin ön kabullerinden biri olan "insanlar, sınırlı kaynaklar ile sınırsız ihtiyaçlar arasında denge sağlarken rasyonel davranırlar." İfadesindeki rasyonelliğin anlamı açıklanmalıdır. Toplumlara, kültürlere hatta kişilere göre rasyonalitenin farklı anlamlar taşıyabileceği belirtilmelidir.

— Ekonomik sistemler verilirken, bunların temel ayrımları vurgulanmalı, açıklanmalıdır.

— Enflasyonun nedenleri ve toplumsal sonuçları örneklerle ortaya konulmalıdır.

— Çağımızda, teknik iş bölümünün gereği açıklanmalı, doğurduğu bazı olumsuzluklara rağmen varoluş nedenleri verilmelidir. Bu çerçevede ise yabancılaştırmanın ne olduğu belirtilmelidir.

— Çağımızda teknik iş bölümünün gereği açıklanmalı, doğurduğu bazı olumsuzluklara rağmen varoluş nedenleri verilmelidir. Bu çerçevede işe yabancılaştırmanın ne olduğu belirtilmelidir.

— İş gücünün eğitimle, özellikle örgün eğitimle ilişkisi açıklanmalıdır.

— Devletin, egemenliğin örgütlenmiş biçimi olduğu vurgulanmalıdır. Egemenliğin, tarih boyunca (sitelerden imparatorluklara, millî devletlere kadar) değişik kaynakları olabileceği açıklanmalıdır. Yine devletin otokratik ve demokratik biçimleri olabileceği söylenmelidir.

— Devletin soyut anlamı ile onu somutlaştıran boyutu (bayrak, cumhurbaşkanlığı, yasama, yürütme, yargı organları vb.) açıklanmalıdır.

— Demokrasinin temel ilkeleri verilirken, eşitlik ve özgürlük ilkelerinden birisine ağırlık verip diğerini önemsememenin, sistemin tam olmasını engelleyeceği belirtilmelidir.

— Parlâmenter sistemin ve siyasal partilerin demokrasi için taşıdığı anlam açıklıkla ortaya konulmalıdır.

— Yasama, yürütme ve yargı güçlerinin ayrılığının demokrasi açısından önemi belirtilmelidir.

— Lâiklik ilkesinin anlamı, bu ilkenin din ve vicdan hürriyeti açısından önemi vurgulanmalıdır.

— Baskıcı yönetim biçimlerinin neden kabul edilemeyeceği örneklerle verilmeli, demokrasinin üstünlüğü nedenleriyle açıklanmalıdır.

— Temel insan haklarının neler olduğu belirtilerek, devletin bu hakların güvencesi olabilmesinin ölçütleri sıralanmalıdır.

— Sivil toplum, devletçilik, birey - devlet ilişkisi gibi, günümüzde özel önem taşıyan kavramlar, ilgili yerlerde açık - bir biçimde - kullanılmalıdır.

— Egemenliğin meşrû olmasının koşullarının neler olduğu, bu açıdan çoğulcu demokrasinin önemi verilmelidir.

— Atatürkçü düşüncenin anlamı, bu çerçevede insanın hakları ve sorumlulukları, özgürlük ve eşitlik kavramlarının yeri belirtilmelidir. Bu düşüncenin bir ideoloji değil, aksine, Türkiye'nin kendine özgü şartlarında bir modernleşme programının çerçevesi olduğu vurgulanmalıdır.

— Tarih boyunca Türklerdeki devlet geleneği, karakteristik özellikleriyle açıklanmalıdır.

TEMEL KAVRAMLAR :

Kültür
Kurum
Alt Kültür
Uygarlık
Sosyalleşme
Kültürleşme
Kültürel kimlik
Kültürel yozlaşma
Örgüt
Aile
Evlilik
Boşanma
Medeni Kanun
Din
Lâiklik
Monoteizm
Politeizm
Ataerkil
Anaerkil
Ekonomi
Ekonomik Olay
Üretim
Tüketim
Dağıtım
Millî Gelir

Rant
Faiz
Kâr
Ücret
Verimlilik
İhtiyaç
Ekonomik ihtiyaç
Makro ekonomik olaylar
Mikro ekonomik olaylar
Politika
Devlet
Hükûmet
Parlâmento
Vatan
Halk
Egemenlik
Otorite
Propaganda
Seçim
Demokrasi
Yönetim
Yönetim Biçimi
Özgürlük
Eşitlik
Adalet

Bölüşüm
Emek
Sermaye
Gayri Safi Millî Hasıla
Enflasyon
Devalüasyon
Deflasyon
Arz - talep

Yasama
Yürütme
Kuvvetler Ayrılığı
Millî Egemenlik

DEĞERLENDİRME SORULARI

1. Kültür nedir? Açıklayınız.
2. Kültür ve uygarlık ilişkisini açıklayınız.
3. Kültür ve dil arasında nasıl bir ilişki vardır? Açıklayınız.
4. Sosyalleşme nedir? Açıklayınız.
5. "Kültürel kimlik" ne anlam taşır? Açıklayınız.
6. Kültür - kurum ilişkisini açıklayınız.
7. Ailenin temel işlevleri nelerdir? Açıklayınız.
8. Eş sayısına göre evlilik türleri nasıl sıralanabilir?
9. Sosyoloji din olgusunu nasıl ele alır? Açıklayınız.
10. Lâiklik nedir? Açıklayınız.
11. Ekonomide rasyonelliğin tanımını yapınız?
12. Üretim nedir? Örnekle açıklayınız.
13. Enflasyonla devalüasyonu karşılaştırmalı olarak açıklayınız.
14. Tasarrufun kalkınma açısından önemi nedir? Açıklayınız.
15. Teknik işi bölümünün olumlu ve olumsuz yönlerini örnekle açıklayınız.
16. Millî gelirin fonksiyonel dağılımı nasıldır? Açıklayınız.
17. Ekonomik sistemleri temel özellikler açısından karşılaştırınız.
18. Meslekî iş bölümü nedir? Açıklayınız.
19. Devletin tanımını yaparak, "devlet" ve "egemenlik" kavramları arasındaki ilişkiyi açıklayınız.
20. Devletin işlevlerini birer örnekle açıklayınız.
21. Demokrasinin temel ilkeleri nelerdir?
22. Parlâmenter sistemin demokrasi açısından önemi nedir?
23. Siyasal partilerin amaçları nedir? Açıklayınız.
24. "Yasama", "yürütme" ve "yargı" gücünün anlamı nedir? Açıklayınız.
25. "Güçler ayrılığı" ilkesinin demokrasi açısından önemini açıklayınız.
26. Lâikliğin demokrasi açısından taşıdığı önemi açıklayınız.
27. Atatürkçü düşüncenin temel özellikleri nelerdir? Açıklayınız.

IV. ÜNİTE : TOPLUMSAL DEĞİŞME

Amaç : 38. "Toplumsal değişme"nin yapısını kavrayabilme.

Davranışlar :

1. Değişme, sosyal değişme, gelişme, ilerleme, inkılâp, ihtilâl kavramlarını örnekle açıklama.
2. Verilen kavramlar arasındaki benzerlik ve farkları örnekle açıklama.
3. Toplumsal değişmeyi açıklayan yaklaşımları örnekle açıklama.
4. Toplumsal değişme olgusunun gerekliliğini yorumlama.
5. Çağımızda, sosyal değişme ile "bir örnekleşme" tehlikesi arasındaki ilişkiyi örnekle yorumlama.

Amaç : 39. Toplumsal değişmeyi etkileyen faktörlerin rollerini kavrayabilme.

Davranışlar :

1. Etkileyen faktörün ne olduğunu açıklama.
2. Etkilemenin karşılıklı bir etkileşme olduğunu örnekle açıklama.
3. Söz konusu faktörün değişmeyi hangi şartlarda etkilediğini örnekle açıklama.
4. Toplumun nüfus yapısının değişmeye etkisini açıklama.
5. Nüfus planlamasının değişme açısından önemini açıklama.
6. Kitle iletişim araçlarının değişmeye olumlu ve olumsuz etkilerini yorumlama.

Amaç : 40. Toplumsal değişme tiplerinin özelliklerini kavrayabilme.

Davranışlar :

1. Serbest sosyal değişimin genel özelliklerini açıklama.
2. Müdahale yoluyla sosyal değişimin özelliklerini açıklama.
3. Müdahale yoluyla değişmeyi sınıflayarak açıklama.
4. Demokratik planlı değişimin özelliklerini açıklama.
5. Demokratik planlı değişimin önemini açıklama.
6. Demokratik planlı değişimde, çatışmaların asgari düzeye indirilmesinin nedenlerini açıklama.
7. Baskı yoluyla değiştirmenin etkilerini açıklama.
8. Yabancı kültürün baskısı yoluyla kültür değişmesinin nasıl gerçekleştiğini açıklama.
9. "Uygarlık karşılaşması" ile kültür değişmesi arasındaki ilişkiyi açıklama.

Amaç : 41. Toplumsal gelişmenin unsurlarını kavrayabilme.

Davranışlar :

1. Ekonomik büyüme kavramını açıklama.
2. Ekonomik büyümenin amacını açıklama.
3. Gelişmişlik düzeyinin yükselmesinin ekonomik büyüme ile ilişkisini açıklama.
4. "Kişi başına milli gelir" ifadesini açıklama.
5. Refah düzeyinin yükselmesi ile toplumsal gelişme ilişkisini açıklama.
6. "Orta tabaka genişlemesi" ifadesini açıklama.
7. "Orta tabakanın genişletilmesi"nin amacını açıklama.
8. Orta tabakanın çoğunlukta olmasının anlamını açıklama.
9. "Gelişmiş" "az gelişmiş toplumlar"ın tabakalaşma pramitlerini açıklama.
10. "Orta tabaka gelişmesi"nin önemini açıklama.
11. "Orta tabaka genişlemesi"ni artırma için alınabilecek tedbirleri açıklama.
12. Toplumsal bütünleşmenin anlamını açıklama.
13. Toplum düzeni açısından sosyal bütünleşmenin önemini açıklama.
14. Toplum ıl bütünleşmenin amacını açıklama.
15. Orta tabaka genişlemesi ile sosyal bütünleşme ilişkisini açıklama.
16. Toplumsal gelişmenin verilen unsurları arasındaki ilişkiyi yorumlama.
17. Toplumsal bütünleşme şekillerini açıklama.
18. Fonksiyonel bütünleşme kavramını açıklama.
19. Fonksiyonel bütünleşme ile uzlaşma ilişkisini açıklama.
20. Mana etrafında bütünleşmenin anlamını açıklama.
21. Toplumsal bütünleşme ile sosyal dayanışma ilişkisini yorumlama.
22. Toplumsal dayanışmanın önemini açıklama.
23. Durkheim'a göre toplumsal dayanışma tiplerini açıklama.
24. Atatürkçü düşüncede toplumsal dayanışmayı yorumlama.

Amaç : 42. Toplumsal çözülmenin nedenlerini kavrayabilme.

Davranışlar :

1. Toplumsal çözülmenin ne olduğunu açıklama.

2. Toplumsal gelişmede kültürün maddî yanı ile maddî olmayan yanı arasındaki gelişmenin paralelliğinin önemini açıklama.
3. Toplumsal çözülme nedenlerini maddeler halinde açıklama.
4. İş bölümü yetersizliğinin çözülmeye etkisini açıklama.
5. Örgütlenme yetersizliğinin toplumsal çözülmeye etkisini açıklama.
6. Demokratik kurumlaşma yetersizliğinin toplumsal çözülmeye etkisini yorumlama.
7. Kültürel gecikme oranında artışın toplumsal çözülmeye etkisini yorumlama.
8. Millî birlik bilincinin zayıflamasının nedenlerini açıklama.
9. Millî birlik bilincinin zayıflamasının toplumsal çözülmeye etkisini açıklama.

Amaç : 43. Türkiye'de toplumsal değişmeyi kavrayabilme.

Davranışlar :

1. Tanzimat'tan önceki toplumsal değişmeyi açıklama.
2. Tanzimat'la birlikte yapılan değişiklikleri ve etkilerini açıklama.
3. Cumhuriyet'in ilânında Türkiye'nin genel durumunu açıklama.
4. Atatürk İnkılâpları ile gelen köklü değişimleri yorumlama.
5. İnkılâplar ile sonraki değişikliklerin, Türkiye'nin gelişmişlik düzeyini nasıl etkilediğini yorumlama.

KONULAR :

A. Toplumsal Değişme

1. Toplumsal değişmenin tanımı
2. Değişmeyle ilgili temel kavramlar
 - a. Gelişme, evrim, illerleme
 - b. İhtilâl, inkılâp, isyan vb.
3. Toplumsal değişmeyi açıklayan yaklaşımlar
 - a. Büyük boy kuramlar
 - b. Orta boy kuramlar
 - c. Küçük boy kuramlar
4. Toplumsal değişmeyi etkileyen faktörler
 - a. Fizik çevre
 - b. Bilim ve teknoloji
 - c. Kültür
 - d. Demografi
 - e. Ekonomi
 - f. Kitle iletişim araçları vb.
5. Toplumsal değişme tipleri
 - a. Serbest sosyal değişmeler
 - b. Müdahale yoluyla sosyal değişmeler
 - a. Demokratik planlı değişme
 - b. Baskı yolu ile değiştirme

B. Toplumsal Gelişmenin Unsurları

1. Ekonomik büyüme
2. Orta tabaka genişlemesi
3. Toplumsal bütünleşme

C. Toplumsal Çözülme ve Nedenleri

1. Toplumsal çözülmenin anlamı
2. Toplumsal çözülme nedenleri
 - a. İş bölümü yetersizliği
 - b. Örgütlenme yetersizliği
 - c. Demokratik kurumlaşma yetersizliği

d. Millî birlik bilincinin zayıflaması

D. Türkiye'de Toplumsal Değişme

1. Tanzimat öncesi
2. Tanzimat sonrası
3. Cumhuriyet dönemi

İŞLENİŞ :

Bu ünite;

— Toplumsal değişme açıklanırken, bunun bir zorunluluk olduğu, değişmenin olmadığı hiçbir sosyal kurumun bulunmadığı vurgulanmalıdır. Ayrıca, değişik kurumlardaki sosyal değişme hızının farklı olduğu, bu nedenle de yavaş değişen kurumların hızlı değişenlere göre değişme yokmuş izlenimi bıraktığı belirtilmelidir.

— Toplumsal değişmeye etki eden; fizik çevre, teknoloji, kültür, nüfus vb. gibi etmenlerin etkilerinin (hem toplumla hem de birbirleriyle ilişkili biçimde) verilmesi gerekir. Bu etmenlerin rollerinin daha iyi anlaşılması için somut örnekler üzerinde durulmalıdır. Verilen ilgili bir okuma parçasından hareketle bu sorunlar gündeme getirilmeli; tartışma ortamı yaratılarak konunun daha iyi anlaşılması sağlanmalıdır.

— Değişmeyi açıklayan yaklaşımlar sınıflandırılmalıdır. (Bu yaklaşımların temel özelliklerinden söz etmek, değişmenin anlaşılması açısından gereklidir.)

— Değişme, gelişme, evrim vb. kavramlar - kavram kargaşasına yol açmayacak biçimde - sınırları belirlenerek tanımlanmalıdır. Ayrıca, değişmenin her zaman bir ilerleme olup olmadığı irdelenmelidir. Konu öğrencilerle tartışılarak pekiştirilmelidir.

— Toplumsal gelişmenin ölçütleri verilirken, bunların birinde görülen gelişmenin "Gelişmenin göstergesi" olamayacağı vurgulanmalıdır. Söz gelimi, ne tek başına orta tabaka genişlemesinin ne de ekonomik büyümenin, gelişmenin göstergesi kabul edilemeyeceği örneklerle açıklanmalıdır.

— Türkiye'de toplumsal gelişme açıklanırken, Tanzimat'tan bugüne ne gibi değişiklikler yapıldığı ana hatlarıyla verilmeli; özellikle Atatürk inkılaplarıyla gerçekleşen köklü değişikliklerin Türkiye'ye "kendine özgü bir yapı" kazandırdığı vurgulanmalıdır.

TEMEL KAVRAMLAR :

Değişme	Toplumsal çözülme
Gelişme	Ekonomik büyüme
İlerleme	Toplumsal bütünleşme
İnkılâp	Sanayileşme
İhtilâl	Orta tabaka genişmesi
Evrım	Değişmeyi açıklayan yaklaşımlar
Çatışma	

DEĞERLENDİRME SORULARI :

1. Toplumsal değişme nedir? Açıklayınız.
2. Toplumsal değişme her zaman bir ilerleme sayılabilir mi? Neden?
3. Toplumsal değişmeyi açıklayan yaklaşımlar nelerdir? Açıklayınız.
4. Toplumsal değişmeye etki eden faktörleri sıralayınız.
5. Toplumsal gelişmenin ölçütleri nelerdir? Bunlardan birisi yeterli sayılabilir mi?

Niçin?

6. Toplumsal bütünleşme nedir? Açıklayınız.
7. Baskı yoluyla değişme nedir? Açıklayınız.
8. Toplumsal değişme hızı bütün kurumlar için aynı mıdır? Örneklerle açıklayınız.
9. Demokratik planlı değişme nedir? Açıklayınız.
10. Toplumsal çözülme nedenlerini açıklayınız.

T. C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Ö Z E L

SAYI : 2327

TARİH : 13.11.1995

KONU : Bakan Emri

BAKAN EMRİ

1995/1

İLGİ : 4.10.1992 tarih ve 1080 (1992/1) sayılı Bakan Emri.

Türk Cumhuriyetleri ile Türk ve Akraba Toplulukları arasında eğitim alanında başlatılan ilişkiler sebebiyle Bakanlığımız birimlerince yürütülecek hizmetler, ilgi Bakan Emrinde belirtilmiştir.

Bakanlığımız birimlerince fiilen yürütülen hizmetler dikkate alınarak, Bakanlığımız ile Türk Cumhuriyetleri, Türk ve Akraba Toplulukları arasında eğitim alanında işbirliğini geliştirmek amacıyla ayrı ayrı yapılan protokol ve mutabakat zabıtları istikametinde her derece ve türde ilk ve orta öğretim kurumları ile Türkiye Türkçesi Eğitim Öğretim ve Yaygın Meslekî Eğitim Merkezlerinin açılması ve bu kurumlarımızda personel görevlendirilmesi için yapılacak işler ve alınacak tedbirler aşağıda açıklanmıştır.

1. ÖĞRETİM KURUMLARININ AÇILMASI

A) Resmî Kurumlar : (Binası, ilgili Cumhuriyet; onarım ve tadilatı, donatımı, yöneticileri ve öğretmenleri Bakanlığımızca temin edilen okullarla Türkiye Türkçesi Eğitim Öğretim ve Yaygın Meslekî Eğitim Merkezleri bu başlık altında toplanmıştır.)

1. Açılacak okulların dereceleri ve türleri :

- a) İlköğretim Kurumları
- b) Ortaöğretim Kurumları
- c) Türkiye Türkçesi Eğitim Öğretim Merkezleri
- d) Yaygın Meslekî Eğitim Merkezleri (YAMEM)

2. Her okulda, bir müdür ve yeteri kadar müdür yardımcısı ile öğretmen, memur ve hizmetli bulundurulur.

3. Müdürün atanması, yetkileri ve görevleri :

a) Müdür, 17/09/1992 tarih ve 92/3537 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı'na göre hazırlanan Yönerge hükümlerince seçilir ve atanır.

b) Müdür, mevzuat gereği kendisine verilen görevleri yürütür.

c) Müdür, ayrıca, işlerin aksamadan ve zamanında yapılması için okul adına genel bütçeden, fondan, vakıflardan, TİKA'dan, sağlık ve eğitim vergisinden ayrılan ek kaynaklardan tahsis edilen bütçeden gerekli harcamaları usulüne göre yapar; okulun eksiklerini ve ihtiyaçlarını Eğitim Müşavirliğine bildirir.

d) Müdür, okul binasının, laboratuvar, oyun yerleri, işlik ve tuvalet vb. eklerinin bakımını, onarımını ve donatımını yaptırarak öğretime hazır hale getirdiğini (varsa ihtiyaçları ile birlikte) Eğitim Müşavirliğine bildirir.

e) Müdür, okulun bulunduğu Cumhuriyetin özelliklerini dikkate alarak gerekli mevzuatı ve iş takvimi hazırlar. Bunları, son şeklini vermek ve tasdik ettirmek üzere Eğitim Müşavirliğine sunar.

f) Basılı ve basılı olmayan eğitim araç ve gereçlerini mahallinden ve Bakanlığımızdan temin eder.

g) Ders kitaplarından mevcudu olmayanları Eğitim Müşavirliğine bildirir.

h) Müdür, okulun her türlü faaliyetinden, eğitim - öğretim, yönetim ve mali işlerinden hem ilgili Cumhuriyetin Eğitim Bakanlığına hem de Eğitim Müşavirliğine karşı sorumlu olup çevre ve öğrenci velileriyle işbirliği yapar, okulu ilgi merkezi haline getirir.

4. Müdür Yardımcılarının atanması :

a) Her okula Müdür Yardımcısı, 17/09/1992 tarih ve 92/3537 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı'na göre hazırlanan Yönerge hükümlerince seçilen öğretmenler arasından Okul Müdürü ve Eğitim Müşavirliğinin görüşleri de dikkate alınarak Bakanlıkça atanır.

b) Müdür Yardımcılarından biri (Bakanlığımızla ilgili devlet yetkililerince varılan mutabakat sonucu) ilgili Cumhuriyet tarafından görevlendirilebilir.

5. Öğretmenlerin atanması :

a) Öğretmenler, Yönerge'de belirtilen esaslar çerçevesinde Bakanlığımızca seçilir ve görevlendirilir. İhtiyaç duyulması halinde de mahallinden öğretmen görevlendirilebilir. Bu konuda ihtiyacı belirlemeye, talep etmeye Okul Müdürü, görevlendirmeye ise Eğitim Müşavirliği yetkilidir.

6. Diğer personel, öncelikle ilgili Cumhuriyetin vatandaşları arasından görevlendirilir. Görevlendirilen bu personelin ücretlerinin de bu Cumhuriyet tarafından ödenmesi esastır.

B) Bakanlığımız ve Vakıflar İşbirliği ile Açılan Öğretim Kurumları : (Binası, Vakıf veya kamu yararına çalışan diğer kuruluşlarca temin edilerek eğitim öğretime hazır hale getirilen okullar.)

Bakanlığımızla işbirliği yapılarak Türk Cumhuriyetleri ile Türk ve Akraba Topluluklarında açılan öğretim kurumlarına taraflar, protokol hükümlerine göre gerekli yardım, katkı ve destek hizmetlerini sağlarlar.

C) Vakıflar veya Kamu Yararına Çalışan Diğer Kuruluşlarca Açılan Kurumlar : (Binası, tefrişi ve öğrencisi ilgili Cumhuriyetin yetkilileri ile görüşülerek ve onların müsaade ettiği çerçevede açılan okullardır.)

1. Bakanlığımız, Türk Cumhuriyetleri ile Türk ve Akraba Topluluklarında Türkiye Cumhuriyeti uyruklu gerçek kişiler, özel hukuk tüzel kişileri veya özel hukuk hükümlerine göre yönetilen tüzel kişiler tarafından açılan öğretim kurumlarına talep etmeleri ve Bakanlığımızca da taleplerinin uygun görülmesi halinde aşağıdaki yardım, katkı ve destek hizmetlerini sağlayabilir :

- a) Öğretmen
- b) Basılı eğitim araçları
- c) Ders araç gereci
- d) Teşvik primi (Başbakanlık Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığı'nın 92/4 no'lu tebliği)
- e) Görevlendirdikleri öğretmenlere hizmetiçi eğitim semineri

2. Türk Cumhuriyetleri ile Türk ve Akraba Toplulukları'nın birinde veya birkaçında okul açanlar veya açacak olanlar, Bakanlıkça uygun görülmesi halinde yukarıdaki imkânların birinden veya birkaçından yahut tamamından faydalanabilirler.

İL YÖNETİCİ VE ÖĞRETMEN GÖNDERİLMESİ

Bakanlığımızca, Türk Cumhuriyetleri ile Türk ve Akraba Topluluklarında, Resmî, Vakıf, Şahıs veya kamu yararına çalışan kuruluşlarca açılacak okullar ile yönetimi ve denetimi ilgili Cumhuriyete ait olan okullarda istihdam edilmek üzere, ilgili Cumhuriyetin veya Topluluğun talep ettiği sayıda okul müdürü, müdür yardımcısı, öğretmen ve diğer personel 17/09/1992 tarih ve 92/3537 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı'na göre hazırlanan Yönerge hükümlerince seçilir ve gönderilir.

İkili anlaşmalara göre bu ülkelerde;

a) Bakanlığımızca açılan okullarda ve Türkiye Türkçesi Eğitim Öğretim Merkezleri ve Yaygın Meslekî Eğitim Merkezlerinde;

b) İlgili Cumhuriyet okullarında,

c) Vakıf, şahıs veya kamu yararına çalışan kuruluşlar tarafından açılan okullarda, görevlendirilmek üzere gönderilecek okul müdürü, müdür yardımcısı, öğretmen ve di-

ğer personelden (a) fıkrasındaki kurumlara gönderilecekler görevlendirilir. (b) ve (c) fıkralarındaki kurumlara gönderilecekler de Bakanlığımızca ücretli veya ücretsiz izinli sayılırlar.

III. BAKANLIĞIMIZ BİRİMLERİNİN GÖREVLERİ

1. Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı

a) Dairesince gönderilen kitapları incelemek.

b) Dairesince gönderilecek mevzuat, program ve yönetmelikler hakkında görüş bildirmek.

2. Araştırma, Planlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığı

a) Türk Cumhuriyetleri ile Türk ve Akraba Toplulukları'nda açılan okullarla ilgili gerekli istatistik bilgileri toplamak ve değerlendirmek,

b) Türk Cumhuriyetleri ile Türk ve Akraba Toplulukları'nda açılan okulların faaliyetlerini yerine getirebilmeleri için (insan, malzeme, para ve kaynak gibi) ihtiyaçlarının karşılanmasında gerekli tedbirleri almak,

3. Yurt Dışı Eğitim Öğretim Genel Müdürlüğü

3.1. Bakanlığımızca, Türk Cumhuriyetleri ile Türk ve Akraba Toplulukları'nda açılacak okulların;

a) Türü, derecesi ve sayısı ile ilgili planlar hazırlamak, ilgili Genel Müdürlüklerle koordineli olarak açılış onaylarını almak,

b) Faaliyetlerini, ekonomik ve etkin bir şekilde yerine getirebilmesi için insan, malzeme, para, kaynak ve fon gibi mevcut imkânlarını kullanmak amacıyla gerekli tedbirleri almak,

c) İhtiyacı olan öğretmenlerin ve yöneticilerin seçimini yapmak,

d) Ders kitapları ile diğer araç ve gereçlerin zamanında hazırlanmasını ve basılmasını takip etmek ve yerine ulaştırılmasını koordine etmek,

e) Yönetici ve öğretmenlerin işbaşında ve hizmetiçi eğitimi yoluyla yetişmeleri için ilgili Dairelerle işbirliği yapmak,

f) Okullara gönderilecek öğretmenlerle ilgili mevzuatı Bakanlığımızın ilgili birimleriyle işbirliği yapmak suretiyle geliştirmek, Talim ve Terbiye Kurulu'na sunmak,

3.2. Bakanlığımızca, Türk Cumhuriyetleri ile Türk ve Akraba Topluluklarında açılan okullarla ilgili olarak;

a) Yönerge hükümlerine göre seçilerek gönderilecek öğretmenlerin, yöneticilerin ve diğer personelin görevlendirilmeleri ve görev yerlerine iadeleri ile ilgili iş ve işlemleri yapmak,

b) Ortaya çıkan ve çözümlenmesi gereken güçlükleri, aksaklıkları ve tıkanıklıkları Bakanlık ve Bakanlıklararası seviyede giderici tedbirleri tespit ederek Makama sunmak, organizasyon ve metod hizmetlerini ilgili birimlerle işbirliği yaparak yürütmek,

c) Eğitim Müşavirlikleriyle ilgili iş ve işlemleri yürütmek, Eğitim Müşavirleri ile Eğitim Ataşelerinin atanmaları ve alınmaları ile ilgili iş işlemleri Personel Genel Müdürlüğü ile koordineli olarak yapmak,

3.3. Büyük Öğrenci Projesi ile ilgili iş ve işlemleri, ilgili birimlerle koordineli olarak yürütmek,

3.4. Bakanlığımızca, Türk Cumhuriyetleri ile Türk ve Akraba Topluluklarında açılan ve açılacak olan okulların bütçe ve mali işleri ile ilgili hizmetleri yürütmek.

3.5. Türk Cumhuriyetleri ile Türk ve Akraba Topluluklarında vakıflar veya kamu yararına çalışan kuruluşlarca açılan ve açılacak olan okullarla ilgili iş ve işlemleri yürütmek.

4. İcra Birimleri :

Okul Öncesi Eğitimi Genel Müdürlüğü, İlköğretim Genel Müdürlüğü, Ortaöğretim Genel Müdürlüğü, Erkek Teknik Öğretim Genel Müdürlüğü, Kız Teknik Öğretim Genel

Müdürlüğü, Ticaret ve Turizm Öğretimi Genel Müdürlüğü, Öğretmen Yetiştirme ve Eğitimi Genel Müdürlüğü, Çıraklık ve Yaygın Eğitim Genel Müdürlüğü, Din Öğretimi Genel Müdürlüğü ve Personel Genel Müdürlüğü'nün görevleri;

a) Türk Cumhuriyetleri ile Türk ve Akraba Toplulukları'nda açılacak okullara gönderilecek öğretmenlerin seçimi ile ilgili iş ve işlemlerde, Yurt Dışı Eğitim Öğretim Genel Müdürlüğü'ne yardım etmek,

b) Bu okulların mevzuatının, ders kitaplarının, programlarının, eğitim - öğretim ile ilgili yapılan değişikliklerin, yönetmeliklerin, eğitim araç ve gereçlerinin hazırlanmasını sağlamak ve Yurt Dışı Eğitim Öğretim Genel Müdürlüğü koordinesinde Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığına sunmak.

5. Yayınlar Dairesi Başkanlığı :

Türk Cumhuriyetleri ile Türk ve Akraba Toplulukları'nda açılan ve açılacak olan okulların ihtiyacı olan ders, kaynak ve kültür kitapları ile gerekli basılı eğitim malzemelerini basmak, satın almak ve gönderilmesi ile ilgili iş ve işlemleri yürütmek.

6. Hizmetçi Eğitim Dairesi Başkanlığı :

a) Türk Cumhuriyetleri ile Türk ve Akraba Toplulukları'nda görev verilen öğretmenlerin iş başında ve hizmetiçi eğitimi yoluyla yetiştirmeleri için gerekli tedbirleri almak,

b) Bu Ülkelerin ve Toplulukların vatandaşı olan öğretmenlere, Ülkemizde "Türk Millî Eğitim Sistemini Tanıtma ve Türkçe Öğretimi" seminerleri düzenlemek,

c) Türk Cumhuriyetleri ile Türk ve Akraba Toplulukları'nda vakıf veya kamu kurum ve kuruluşlarımızca açılan okullarda görevli öğretmenlerin iş başında ve hizmetiçi eğitimi yoluyla yetiştirmelerine yardımcı olmak.

7. Yatırım ve Tesisler Dairesi Başkanlığı :

Bakanlığımızca, Türk Cumhuriyetleri ile Türk ve Akraba Toplulukları'nda açılan ve açılacak olan okul, Türkiye Türkçesi Eğitim Öğretim ve Yaygın Meslekî Eğitim Merkezi binaları ile eklerinin öğretime açılması için gerekli mühendislik hizmetlerini yürütmek, bakım, onarım ve tadilat gibi iş ve işlemlerini yapmak.

8. Eğitim Araçları ve Donatım Dairesi Başkanlığı :

Bakanlığımızca, Türk Cumhuriyetleri ile Türk ve Akraba Toplulukları'nda açılan ve açılacak olan okulların, Türkiye Türkçesi Eğitim Öğretim ve Yaygın Meslekî Eğitim Merkezlerinin ders, laboratuvar araç ve gereçleri ile basılı eğitim malzemelerini, gerekli makine, teçhizat ve donatım ihtiyaçlarını Dairesi ve Yayınlar Dairesi Başkanlığı ile de iş birliği yaparak hazırlamak, hazırlatmak, satın almak ve yerine ulaştırılmasını sağlamak.

Yukarıda gösterilen görevlerle, iş ve işlemler, gecikmeye mahal bırakılmadan Dairesi tarafından gerekli koordinasyon sağlanarak yapılacaktır.

Gereğini rica ederim.

Turhan TAYAN
Millî Eğitim Bakanı

DAĞITIM :

A Planı

DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRLÜĞÜNDEN

SAYI : B.08.0.DİG.0.17.02.02 - 641 - 17135

TARİH : 10.11.1995

KONU : Okulda Avrupa

..... VALİLİĞİNE

(İl Millî Eğitim Müdürlüğü)

Avrupa Konseyi, Avrupa Komisyonu, Avrupa Kültür Fonu ve Avrupa Parlamentosu tarafından desteklenen "Okulda Avrupa" faaliyetleri merkezi Bonn'da bulunan Koordinasyon ünitesi tarafından yürütülmektedir.

Okulda Avrupa aktivitelerini yürütmek üzere, Avrupa Konseyi'ne üye ülkelerde Millî Komiteler oluşturulmuştur.

Bakanlığımız Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü bünyesinde kurulan Türk Millî Komitesi, 10 yıldır bu faaliyetlerin ülkemizde gerçekleştirilmesini sağlamaktadır.

Okulda Avrupa Projesi çerçevesinde üye ülkelerde olduğu gibi ülkemizde 10 - 13, 14 - 16 ve 17 - 19 yaş grubu öğrencileri arasında resim ve kompozisyon yarışmaları düzenlenmekte, yarışma konuları ise ülkemizin de temsil edildiği Avrupa Komitesi tarafından tespit edilmektedir.

Geçen yıl yapılan Avrupa Komitesi toplantısında 1996 yılı yarışmalarının ana teması "BİRLEŞİK AVRUPA'DA TARİHE VE KÜLTÜRE SAYGI" olarak belirlenmiştir.

Buna göre, yarışmalarla ilgili açıklamaları içeren Ek'teki genelgenin:

1. İliniz dahilinde resmî ve özel, her tür ve derecedeki okullara süratle ulaştırılması,
2. Gerekli açıklamaların imza karşılığı Resim ve Türkçe/Edebiyat öğretmenlerine tebliğ edilerek, bu yönde kabiliyeti olan öğrencilerin bilgilendirilmesi ve teşvik edilmesi,
3. Öğrencilerin çalışmalarının okullarda şartlara uygunluk açısından değerlendirilerek, yaş kategorilerine göre yarışmaya katılan tüm öğrencilerin sayısı ile birlikte bir yazı ekinde İl Millî Eğitim Müdürlüklerine gönderilmesi,
4. İl Millî Eğitim Müdürlüklerinde oluşturulacak bir komisyonca her yaş kategorisinde (10 - 13, 14 - 16 ve 17 - 19) 1., 2. ve 3. seçilen resim ve kompozisyon çalışmaları ile yarışmaya katılan o ildeki toplam öğrenci sayılarının genelge ekindeki bilgi formuna uygun şekilde düzenlenerek en geç 1 Nisan 1996 tarihine kadar Bakanlığımız Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü'ne gönderilmesinin temini hususlarında gereğini rica ederim.

Bener CORDAN

Bakan a.

Müsteşar

DAĞITIM :

GEREĞİ :

— F Planı

BİLGİ :

— A Planı

"OKULDA AVRUPA" YARIŞMALARINA İLİŞKİN BİLGİLER

"Okulda Avrupa" yarışmaları; daha yakın bir Avrupa Birliği'nin oluşturulması, demokrasi ve insan haklarının korunması, hayat şartlarının daha iyiye götürülmesi amaçları ile çalışmalarını sürdürmekte olan Avrupa Konseyi'nin, ileride bu konulardaki sorumlulukları üstlenecek olan Avrupa gençlerine yönelik faaliyetlerindendir.

"Okulda Avrupa" faaliyeti Avrupa Konseyi'nin yanı sıra, Avrupa Komisyonu, Avrupa Kültür Fonu ve Avrupa Parlamentosu tarafından desteklenmektedir. Çalışmaları, Merkezi Bonn'da bulunan Koordinasyon Ünitesi tarafından yürütülmektedir.

Yarışmaların Amacı;

- Gençler arasında ortak bir Avrupa bilincini geliştirmek,
- Avrupa vatandaşları arasında kendi kültürlerini koruyarak diğer kültürlerle saygılı olma fikrini benimsetmek,
- Gençlerin dikkatini Avrupa Birliği'nin problemlerine çekmek,
- Demokratik bir Avrupa'nın oluşmasında gençleri aktif rol almaya ve sorumluluk taşımaya hazırlamaktır.

YARIŞMA KATEGORİLERİ

— Yarışmalar Resim ve Kompozisyon olmak üzere iki dalda yapılacaktır.

Her iki dalda yarışmaya;

a) 10 - 13 Yaş

b) 14 - 16 Yaş

c) 17 - 19 Yaş grubundan ilkokul, ortaokul ve lise öğrencileri katılabileceklerdir.

d) İsteyen öğrenciler her iki dalda yarışmaya katılabileceklerdir.

OKULDA AVRUPA — 96

ANA TEMA : BİRLEŞİK AVRUPA'DA TARİH VE KÜLTÜRE SAYGI

YARIŞMA KONULARI

I. RESİM ÇALIŞMALARI

Yaş Grubu (10 - 13)

Konu 1 : Avrupa'nın geleceği ile ilgili bir resim yapınız.

Konu 2 : Avrupa'nın inşasına katkıda bulunan tarihî bir olayı resimleyiniz.

Yaş Grubu (14 - 16)

Konu 1 : Kıtamızda ve dünyamızda eksik olarak neleri görüyorsunuz? (Kolaj, derleme, fotomontaj veya fantazi) şeklinde resimleyiniz.

Konu 2 : Avrupa değişti. Avrupalılar da değişti mi? Gözlemlerinizi.

Yaş Grubu (17 - 19)

Konu 1 : Öyle bir dünya düşününüz ki orada savaşlar olmasın, herkes barış ve huzur içinde yaşasın.

Konu 2 : Avrupa kıtasının tarihinden hareket ederek değişik çağları resimleyiniz.

II. KOMPOZİSYON ÇALIŞMALARI

Yaş Grubu (10 - 13)

Konu 1 : Avrupa'nın geçmişi (tarihi) size neleri çağrıştırıyor?

Konu 2 : Geçmişini hatırlamayanlar, geleceğe ümitle bakamazlar.

Yaş Grubu (14 - 16)

Konu 1 : Yurtdışında yaşayan biri olarak problemlerinizi anlatın.

Konu 2 : Dünyada bir hayat yolculuğu tasarlayınız.

Yaş Grubu (17 - 19)

Konu 1 : Geçmişinizi hatırlayarak şimdiki kimliğinizi gözönünde bulundurarak gelecekte beklentilerinizi yazınız.

Konu 2 : Geçmişini unutmadan geleceği kurmak hakkında düşündükleriniz.

DEĞERLENDİRME

1. Yarışmaya katılmak üzere okul bünyesinde seçilen çalışmalar Okul Müdürlüklerince İlçe Millî Eğitim Müdürlükleri aracılığıyla İl Millî Eğitim Müdürlüklerine teslim edilecek, kesinlikle Bakanlığımıza doğrudan yazışma yapılmayacaktır. Okul veya İlçe Millî Eğitim Müdürlüklerince Bakanlığımıza doğrudan gönderilecek eserler değerlendirme dışı tutulacaktır.

2. Yapılan çalışmalar İl Millî Eğitim Müdür Yardımcılarından birinin başkanlığında kurulacak 2 resim, 3 Türkçe - Edebiyat öğretmeninden oluşturulacak bir jüri tarafından, belirtilen şartlara uygunluğu gözönüne alınarak değerlendirilecektir. Her yaş kategorisinden seçilecek resim ve kompozisyonlar EK - 2 listedeki il kontenjanına göre hesaplanarak en geç 1 Nisan 1996 tarihine kadar Bakanlığımız Dış İlişkiler Genel Müdürlüğüne gönderilecektir. (Örneğin : Adana ili 14 resim ve 14 kompozisyon seçip gönderebilecektir.)

3. Her il, EK - 1'deki Bilgi Formuna uygun olarak, okullardan aldıkları bilgileri değerlendirerek il bazında yaş gruplarına göre, yarışmaya katılan tüm öğrenci sayısını ista-

tistiklerde yararlanmak üzere Bakanlığımıza mutlaka göndereceklerdir. Bu konuda okul idarecilerine gereken talimat verilerek, yaş kategorilerine göre resim ve kompozisyon yarışmalarına katılan öğrenci sayılarının tam olarak verilmesi istenecektir.

YARIŞMAYA İLİŞKİN KURALLAR

1. 17 - 19 yaş grubundan yarışmaya katılanlardan yabancı dil bilenler tercih edilecektir.

2. Öğrenciler resim ve kompozisyonlarının arkasına yaş kategorilerini, isimlerini, ev ve okul adreslerini, telefon numaralarını, ilgi alanlarını (müzik, spor, folklor vs.) yazacaklar, ayrıca Okul Müdürlüklerince tasdik edilmiş bir nüfus cüzdanı suretini de ekleyeceklerdir.

3. Resim çalışmaları için öğrenciler aşağıdaki metodlardan birini kullanabilirler :

METOD :

Resim (Yağlı/Suluboya, Guvaj vs.)
Çizim (Kurşun Kalem/mürekkep Lavi)
Metal Çalışması
Ağaç Çalışması
Batik
Fotoğraf

EBATLAR :

50 x 70 cm.
50 x 70 cm.
300 mm. - 300 mm. - 300 mm.
300 mm. - 300 mm. - 300 mm.
50 x 70 cm.
Siyah Beyaz/Renkli

* Yukarıda belirtilen ebatlara uymayan çalışmalar değerlendirmeye alınmayacaktır.

4. Kompozisyonlar düz beyaz A 4 kâğıda okunaklı el yazısı ile 3 sayfayı geçmeyecek şekilde yazılacaktır.

5. Her öğrenci kendi yaşının ait olduğu yaş kategorisindeki konularda çalışma yapacaktır. Aksi halde çalışması değerlendirmeye alınmayacaktır.

6. Yarışmaya katılan çalışmalar 3 yıl süre ile Bakanlığımızda muhafaza edilecektir.

7. Öğrencileri teşvik amacıyla yarışma çalışmalarının okul ve ev ödevleri şeklinde yapılması uygun olacaktır.

8. Öğrencilerin eserlerinde; resim - iş vb. çalışmalarda arka yüzeye, kompozisyon çalışmalarında son sayfanın altına öğrenci tarafından yapıldığına dair öğretmenin imzası olacaktır.

ÖDÜLLER

1. İllerde seçilecek resim ve kompozisyon dalında bütün yaş kategorileri 1. 2. ve 3.'leri il imkânları ölçüsünde ödüllendirileceklerdir.

2. Türkiye genelinde 1. 2. ve 3.'ncü dereceye giren resim ve kompozisyon çalışmalarının sahiplerinin ödüllendirilmesi :

a) 17 - 19 yaş kategorisine dahil olan öğrenciler 1996 yılı Temmuz ayında 7 - 10 gün süre ile Strasbourg'da ve Avrupa ülkelerinin değişik şehirlerinde yapılacak "ULUSLARARASI ÖDÜL KAZANAN ÖĞRENCİLER TOPLANTILARI"na gönderileceklerdir.

b) 14 - 16 ve 17 - 19 yaş kategorisine dahil olan öğrenciler 14 - 22 Temmuz 1996 tarihleri arasında Avrupalı diğer gençlerle birlikte Antalya'da düzenlenecek "ULUSLARARASI ÖDÜL KAZANAN ÖĞRENCİLER TOPLANTISI"na davet edileceklerdir.

c) Bütün yaş kategorilerinde derece alan öğrencilerden 1.'lere fotoğraf makinesi, 2.'lere kol saati, 3.'lere dolmakalem takımı vb. hediyeler verilecektir.

d) Bütün yaş kategorilerinde ilk üç dereceye giren öğrencilere Okulda Avrupa Koordinasyon Ünitesince değeri 100 DM. olan bir gümüş madalya veya sertifika verilecektir.

e) Bütün yaş kategorilerinde derece alan öğrenciler, yıl içinde Ankara'da çalışmalarının da sergilendiği bir ödül törenine davet edileceklerdir.

f) Ayrıca bütün yaş kategorilerinde 1. olan öğrencilerin öğretmenlerine de Bakanlığımızca çeşitli ödüller verilecektir.

EK : 1

**İL BAZINDA YARIŞMALARA KATILAN ÖĞRENCİ
SAYISINI GÖSTEREN BİLGİ FORMU**

İl :

RESİM ÇALIŞMALARI

YAŞ GRUBU	I. KONU	II. KONU	TOPLAM ÖĞRENCİ SAYISI
10 - 13 Yaş			
14 - 16 Yaş			
17 - 19 Yaş			
GENEL TOPLAM			

KOMPOZİSYON ÇALIŞMALARI

YAŞ GRUBU	I. KONU	II. KONU	TOPLAM ÖĞRENCİ SAYISI
10 - 13 Yaş			
14 - 16 Yaş			
17 - 19 Yaş			
GENEL TOPLAM			

ÖNEMLİ : Bu forma sadece o ilde derece alan öğrenci sayıları değil, katılan bütün öğrencilerin yaş gruplarına ve konularına göre dökümü yapılacaktır.

EK : 2

1. Adana	14	41. Kocaeli	7
2. Adıyaman	4	42. Konya	13
3. Afyon	6	43. Kütahya	5
4. Ağrı	4	44. Malatya	6
5. Amasya	3	45. Manisa	9
6. Ankara	22	46. Kahramanmaraş	7
7. Antalya	9	47. Mardin	5
8. Artvin	2	48. Muğla	5
9. Aydın	6	49. Muş	3
10. Balıkesir	7	50. Nevşehir	3
11. Bilecik	2	51. Niğde	3
12. Bingöl	3	52. Ordu	6
13. Bitlis	3	53. Rize	3
14. Bolu	5	54. Sakarya	6
15. Burdur	3	55. Samsun	9
16. Bursa	12	56. Siirt	3
17. Çanakkale	4	57. Sinop	3
18. Çankırı	3	58. Sivas	6
19. Çorum	5	59. Tekirdağ	4
20. Denizli	6	60. Tokat	6
21. Diyarbakır	8	61. Trabzon	6
22. Edirne	4	62. Tunceli	2
23. Elazığ	4	63. Şanlıurfa	8
24. Erzincan	3	64. Uşak	3
25. Erzurum	7	65. Van	5
26. Eskişehir	5	66. Yozgat	5
27. Gaziantep	9	67. Zonguldak	7
28. Giresun	4	68. Aksaray	3
29. Gümüşhane	2	69. Bayburt	2
30. Hakkari	2	70. Karaman	2
31. Hatay	8	71. Kırıkkale	3
32. Isparta	4	72. Batman	3
33. İçel	9	73. Şırnak	3
34. İstanbul	49	74. Bartın	3
35. İzmir	19	75. Ardahan	2
36. Kars	3	76. Iğdır	2
37. Kastamonu	4	77. Yalova	2
38. Kayseri	7	78. Karabük	2
39. Kırklareli	3	79. Kilis	2
40. Kırşehir	3		

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
1. Millî Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Kurumları Sınıf Geçme Yönetmeliği'ni Uygulayan Ortaöğretim Kurumları Sosyoloji Dersi Programının Kabulü	893
2. Bakan Emri	915
3. Okulda Avrupa	918

**BU DERGİDEKİ YÖNETMELİKLER, KARARLAR, GENELGELER VE DUYURULAR
TARAFIMIZDAN OKUNMUŞTUR**

1	16	31	46	61
2	17	32	47	62
3	18	33	48	63
4	19	34	49	64
5	20	35	50	65
6	21	36	51	66
7	22	37	52	67
8	23	38	53	68
9	24	39	54	69
10	25	40	55	70
11	26	41	56	71
12	27	42	57	72
13	28	43	58	73
14	29	44	59	74
15	30	45	60	75

Abone kaydının yapılabilmesi için abone bedeli (400.000 TL.) illerde Defterdarlık Muhasebe Müdürlüklerine, İlçelerde Malmüdürlüklerine (Çeşitli Gelirler Faahna) yatırılarak Vezne Alındısının **ASLININ AÇIK ADRESİNİZLE** birlikte "Millî Eğitim Bakanlığı - Yayınlar Dairesi Başkanlığı - Teknikokullar - Ankara" adresine gönderilmesi gerekmektedir.

MİLLÎ EĞİTİM BASİMEVİ — ANKARA 1995